

Lietuvos biudžete kultūra ignoruojama, o energetikai lėšų apsčiai

Vilnius, lapkričio 10 d. (LA) — Keistai atrodo, kodėl Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas lapkričio 7 d. pasitarimui pasikvietė energetikos ministrą Algimantą Stasiukyną, rašo Lina Pečiūnienė „Lietuvos aide“.

Švietimas norėjo gauti iš energetikos kokius 30 milijonus litų. Juos suskaičiavo Ekonomikos komiteto narys Vytautas Šumakaris, labai besirūpinantis švietimu, nes jo žmona mokytoja. Stasiukynas gynė energetikos sistemą. Jai reikėtų 1.3 milijonų litų (Oho, — sakė Šumakaris, — pusė biudžeto!). Anot Stasiukyno, kas nerealu, ir taip esą išbraukta.

Šumakaris tačiau rado, ką dar išbraukti: Lietuvos valstybinę skolą Rusijos dujininkams 19.9 milijonų litų). Tegul derasi valstybės, o ne energetikai moka. Kruonio elektrinei statyti iš 9 milijonų galima tik pusę palikti. Nebūtina skirti mazuto saugykloms Vilniuje statyti (argumentas, kad vasarą pirktas mazutas pigesnis — nerimtas, užsukus čiaupus ir neprisipirkim). Dujo tiek Marijampolėi gamtinės dujos galėtų finansuoti savivaldybė arba marijampoliečiai dar palauktų.

Seimo Švietimo komiteto nariai pritarė Vytautui Šumakariui. Arimantas Raškis teigė, kad energetikos sistema neturi strategijos ir nesistengia taupyti lėšų. Kai Elektrėnų ir Kruonio elektrinės nedirba, darbuotojai vis tiek gauna atlyginimus. Ministras Stasiukynas atšovė: daug pigiau mokyti nedirbantiems ir laukti, kada reikės pakeisti sustabdytus atominės elektrinės blokus negu uždaryti.

Paleidimas iš naujo brangiau kainuotų. Atominės elektrinės darbuotojų atlyginimai, aišku, dideli (1,400 Lt vidurkis), bet turim orientuotis į Rusiją,

kitaip specialistai išbėgios, sako Stasiukynas.

Mokytojų atlyginimas — tik pusė energetikų

Švietimo komiteto nariai sielojosi, kad mokytojas gauna perpus mažesnę atlyginimą (250 Lt) negu šaltkalvis. Mokytojai bėga iš mokyklos, dešimtokai jau moko penktokus, atsirado pora tūkstančių beraščių. Paaiškėjo, kad pusė valstybės pamtų užsienio kreditų irgi skiriama energetikams (371.7 milijonai dol.). Tai gal imkim kreditus ir mokytojų atlyginimams! — skambėjo retoriški šūksniai.

Vartotojai yra skolingi energetikams 300 milijonus litų. Ta skola dengiama užsienio kreditais. Šumakaris sakė, kad pensininkai moka mokesčius energetikams (kuo mažiau gaunama — tuo geriau moka). Bėda su įmonėmis. Jos net šilumą atsipigina, nes nepajėgia mokėti. Įmonėms tarifai yra 48% didesni, negu gyventojams. Šumakaris siūlė mažinti tarifus, o esamas įmonių skolas perrašyti į kapitalą.

Kiek NVS valstybės skolingos mums už elektrą? — klausė komiteto narys, buvęs TV diktoriaus J. Baranauskas.

Ministras atsakė: iš Karaliaučiaus srities už elektrą atsiėmė natūra, Baltarusijos skola padengė mūsų geležinkelinių skolą jiems. Žodžiu — tvarka. Natūriniai mainai. Tiesa, jei mums pinigų mokėtu, galėtume eksportuoti 8 milijonus kilovatvalandžių elektros energijos gautume 80 milijonų dolerių, bet pinigų nemoka.

Kodėl energetikos biudžetas didėja?

Braudamiesi į energetiką kultūros ir švietimo specialistai nejučia jautėsi, bet suprato: kažkas ten ne taip. Atlyginimai energetikams kyla, tarifai už energiją didėja (2.5 karto), o biudžetas energetikai numato skirti kitamet 37.4% daugiau negu šiemet. Kaip kiauras maišas. Pasklido žinia, kad Vilniuje, Oginskio gatvės 19 name, kuriame gyvena energetikai, tarifai mažesni negu kitiems mirtingiesiems.

Ar Energetikos ministerija perduos dalį (kokius 30) jai skirtų biudžeto milijonų Švietimo ministerijai?

Ministras Stasiukynas laikėsi oriai: „Niekio nenoriu nei aukot, nei atiduot. Jei kažkiek Seimas nutars sumažinti, bus blogai, apsunkins gyvenimą po mūsų, būsim priversti didinti tarifus“. Švietimo komisijos nario V. Šumakario nuomone, Lietuvos energetikos ūkis — sužlugdytas ir daug metų neatsikels. Komiteto narių nuomone po posėdžio — 50% energetikos išlaidų — nepagrįstos.

Ar bandoma ištrūkti iš sovietų sukurtos energetikos sistemos ir įsijungti į Vyšegrado šalį? „Ieškoma galimybių“, atsakė Stasiukynas su Lenkijos energetikos sistema, pvz., kai nuotų apie 1 milijoną litų. Saugumui tai būtų labai gerai, bet iš kur gauti pinigų“.

Izraelio ministras pirmininkas Jitzchak Rabin, pirmadienį apsilankęs pas JAV prezidentą Bill Clinton Baltuosiuose rūmuose, buvo patenkintas, nes gavo tvirtus pažadus, kad gaus beveik viską, ko prašė: kasmetinė 3 milijonų dolerių pašalpa bus pratęsta ir galimybė (nedidelė), kad jei Izraelis ir Sirija pasirašytų taikos sutartį, amerikiečiai kariai Golano aukštumose prižiūrėtų, kad jos būtų laikomasi. Bet respublikonas, būsimasis Senato Užsienio ryšių komiteto pirmininkas Jesse Helms yra pasakęs, kad Izraelio taika su Sirija būtų apgavystė, ir leido suprasti, kad Kongresas turėtų vėl peržiūrėti užsienio šalims skiriamas sumas.

Į JAV atvyko Lietuvos ministras pirmininkas A. Šleževičius

Vašingtonas, lapkričio 21 d. — Pirmadienio vakarą į Jungtines Amerikos Valstijas su trumpu darbo vizitu atvyko Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, lydimas ministro pirmininko sekretoriato vadovo R. Menčinsko. Vašingtono aerodrome jį sutiko JAV Valstybės departamento Šiaurės ir Baltijos šalių direktorius Michael Parmly, Baltijos padalinio vadovas John Kunstadter, Lietuvos ambasadorius JAV Alfonsas Eidintas.

Lapkričio 22 d., ministras pirmininkas susitiks su JAV Federalinio tyrimų biuro (FBI) direktoriumi Louis J. Freeh, JAV Vystymo Agentūros (USAID) administratoriaus pavaduotoja Carol Lancaster, Eksporto-Importo Banko pirmininku Kenneth Brody, Tarpautinio Valiutos Fondo direktoriumi Michel Camdessus, Pasaulio Banko prezidentu Lewis Preston, JAV Prekybos atstovo pavaduotoju Peter Algeier. Tą

pačią dieną ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius apsilankys Lietuvos ambasadoje Vašingtone, susipažins su jos darbu, apžiūrės naujai atremontuotas patalpas. Ambasadoje Adolfas Šleževičius susitiks su buvusiu JAV ambasadoriumi Lietuvai Darryl N. Johnson. Lapkričio 23 d., Adolfas Šleževičius lankysis JAV Valstybės departamente, kur įvyks pokalbis su Valstybės sekretoriaus pavaduotoju Strobe Talbott. Programoje numatytas susitikimas su Žydų kultūros instituto direktoriumi Allan Nadler.

Vizito metu ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius taip pat susitiks su US Baltic Foundation prezidentu Linu Kojeliu, JAV televizijos komentatoriumi Walter Cronkite ir kt. Susitikimų metu bus apsvaistyti filmo apie Baltijos valstybes kūrimo klausimai.

Lapkričio 24 d. premjeras išvyksta atgal į Lietuvą.

Danijos užsienio reikalų ministro viešnagė

Vilnius, lapkričio 22 d. (Elta) — Į Lietuvą su trumpu darbo vizitu atvyko Danijos užsienio reikalų ministras Niels Helveg Petersen. Antradienį surengtoje spaudos konferencijoje jis, be kita ko, pasakė, kad „Europos Sąjunga siekiančios įstoti šalys turėtų suprasti, kad jos tai padaryti galės tik tinkamai pasiruošusios“.

Ministras sakė nemąs, jog Lietuvos ir Rusijos tarpusavio problemos, išskylančios dėl Karaliaučiaus srities, galėtų pakenkti Lietuvai stojant į tarptautines organizacijas. N.H. Petersen taip pat pareiškė, kad programos „Partnerystė taikos labui“ dalyviai turi perspektyvą įstoti į NATO, tačiau tai bus ne pačiu artimiausiu metu, o tik įtvirtinus bendradarbiavimą saugumo srityje. Šis požiūris atitinka ir Danijos poziciją.

Spaudos konferencijoje dalyvavęs Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys pabrėžė, kad NATO generalinis sekretorius Willy Claes savo kalboje minėjo galimybę plėsti NATO. „Bet svarbu išvengti situacijos, kai kontinentas bus padalintas į dvi ar daugiau konfliktuojančias grupes, o jeigu to padaryti nepasiseks, prasidės šaltasis karas“, teigė P. Gylys.

Lietuva prisijungs prie GATT

Vilnius, lapkričio 22 d. (Elta) — Lietuva ruošiasi prisijungti prie Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT). Prisijungimo programa buvo sudaryta dar metų pradžioje. Šalyje buvo įkurta vyriausybė darbo grupė, kuriai pavesta atlikti parengiamuosius darbus pagal patvirtintą programą, ruošti būtinus dokumentus.

Pasak Užsienio reikalų ministerijos atsakingo pareigūno Romo Švedo, neseniai žengtas vienas svarbiausių žingsnių — Lietuva GATT sekretoriui nusiuntė vieną iš pagrindinių dokumentų, pateikiamų prisijungiant prie GATT — vyriausybės patvirtintą Lietuvos užsienio prekybos memorandumą.

Šiomis dienomis įvykdytas dar vienas Lietuvos prisijungimo prie GATT programos punktas — vyriausybė sudarė Lietuvos prisijungimo prie GATT derybų dėl muitų tarifų nuolaidų grupę, kuriai vadovauti paskirta Užsienio reikalų ministerijos Ekonomikos ryšių departamento direktorė Dalia Grybauskaitė. Ji yra ir vyriausybės darbo grupės vadovė.

Šiuo metu Lietuva jau turi GATT stebėtojos statusą, kuris jai buvo suteiktas per 1992 metų rugsėjo 29-30 dienomis vykusį GATT Tarybos posėdį. Ekspertų nuomone, narystė

GATT palengvintų investavimą į Lietuvą, nes didelėms užsienio investicijoms reikia liberalios užsienio prekybos aplinkos, kurią ši narystė sukuria. Lietuvai svarbu ir tai, kad GATT labiau garantuotų lygiateisius santykius su Rusija ir kitomis NVS šalimis, negu dvišaliai susitarimai, nes jos, kaip Latvija bei Estija, taip pat ruošiasi prisijungti prie GATT.

Kokia numatoma Lietuvos ekonominė raida

Vilnius, lapkričio 21 d. (Elta) — Lietuvos vyriausybė pritarė Ekonomikos ministerijos drauge su kitomis ministerijomis, departamentais, institucijomis parengtiems apskaičiavimams, kokia bus 1995-1997 metų Lietuvos ekonominė raida. Šiame dokumente numatomas infliacijos lygis, nacionalinio biudžeto pajamos, bendras vidinis produktas, kiti makroekonomikos rodikliai.

Manoma, kad šiemet bendrasis vidinis produktas bus 6.9% mažesnis, negu pernai. 1995 metais jis turėtų išaugti 5%, o 1996-1997 metais — 4.2%. Pagal raidos apskaičiavimus infliacija šiemet bus 45%. 1995 metais ji bus 25%, o 1997 metais sumažės iki 15%. Numatoma, kad realusis darbo užmokestis kitamet išaugs 5%, o 1996-1997 metais turėtų išaugti po 4.2%.

Lietuva viena statys Būtingės terminalą

Vilnius, lapkričio 18 d. (AGEP-LR) — Vyriausybė šiek tiek keičia planus ir ketina jau netrukus įsteigti Būtingės naftos terminalo statybos bendrovę, kurioje visi 100% akcijų priklausytų Lietuvai, spaudos konferencijoje pranešė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Pasak jo, tikriausiai jau artimiausiu metu vyriausybės posėdyje bus nutarta tokia akcinė bendrovė įsteigti. Kaip žinoma, spalio mėnesį vyriausybė nutarė įsteigti bendrą Lietuvos ir užsienio kapitalo akcinę bendrovę, kurioje Lietuvai priklausytų 51% akcijų. Anot ministro pirmininko, sprendimas pakeistas, nes terminalo statybos terminai jau „spaudžia“ vyriausybę, o derybos su užsienio partneriais užsitęsus ilgiau. Kai vakarų bankai ir firmos galutinai apsisprendė investuoti, dalį akcijų vyriausybė jiems parduos, rašoma „Lietuvos ryte“.

KALENDORIUS

Lapkričio 23 d.: Šv. Klemenso I, popiežiaus, kankinys (mirė 100 m. po Kr.), šv. Kolumbanas, abatas (gimė 543 m., mirė 1851 m.), pal. Miguel Pro, meksikietis jėzuitas, kankinys (1891-1927); Lakštutė, Dovilaitė. 1851 m. gimė dr. Jonas Basanavičius. 1893 m. įvyko Kražių skerdykės. 1918 m. atkurta Lietuvos kariuomenė.

Lapkričio 24 d.: Šv. Andriejus, Dung Lac, kankinys, šv. Krizogonas, kankinys. Padėkos diena. Mantvinas, Rumbaudas, Žybartė, Gedkantas, Tvirmantė. 1864 m. mirė istorikas Simanas Daukantas.

Pareiškimas dėl Būtingės įmonės privatizavimo

Vilnius, lapkričio 18 d. (Elta) — „Lietuvos vyriausybės pasiūlytas bendrosios įmonės, statysiančios naftos produktų terminalą Būtingėje, akcijų paskirstymas leidžia visiškai ignoruoti valstybinį kapitalą“, rašoma Lietuvos Socialdemokratų partijos išplatintame pareiškime.

Dokumente, kurį pasirašė Lietuvos Socialdemokratų partijos pirmininkas, Seimo pirmininko pavaduotojas Alvydas Sakalas, teigiama, jog 2% akcijų, skirtų privačiam sektoriui, o tuo tarpu po 48% akcijų skiriama valstybei ir užsienio kapitalui. Tai gali ne tik lemti naftos produktų kainas, bet ir užsieniečių rankas perduoti paties terminalo valdymą.

Socialdemokratų nuomone, terminalas turėtų būti arba neprivatizuojama įmonė, arba akcinė bendrovė, kurioje ne mažiau kaip 51% akcijų būtų valstybės žinioje. Pareiškimas baigiamas socialdemokratų skelbiamu šūkiu: „Kas valdys naftos terminalą, tas galės valdyti Lietuvos valstybę“.

Mirė dail.

Julija Šalkauskienė

Vilnius, lapkričio 21 d. (Elta) — Eidama 91-uosius metus, lapkričio 19 d. Vilniuje mirė dailininkė Julija Šalkauskienė.

Julija Paltarokaite-Šalkauskienė vaikystę praleido Žemaitijoje, Mažeikių apskrityje. Ji baigė Telsių gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo universitete, teologijos, filosofijos fakultete. Vėliau mokėsi Kauno meno mokykloje pas Petrą Kalpoką ir Justiną Vienožinskį. Julija Šalkauskienė tapė daugiausia portretus, pokario metais kūrė religinio turinio paveikslus bažnyčioms.

1927 m. savo gyvenimą dailininkė sujungė su filosofu profesoriumi Stasiu Šalkauskiu. 1941 metais mirus Stasiui Šalkauskiui, rūpinosi jo kūrybiniu palikimu.

Lietuvą, o parduoti jai naftą panašiomis sąlygom, kaip ir kitoms užsienio valstybėms. Tai reiškia, sakė Vidas Pečkus, kad vienos tonos kaina padidės ne mažiau kaip 10 dolerių ir bus apie 100 dolerių. Pasaulinė kaina, už kurią Rusija parduoda naftą, yra 115 dolerių už toną.

Sutartis turėtų pradėti galioti galbūt jau gruodžio mėnesį. Tokiu būdu Lietuva kitais metais nusipirktų 3 milijonus tonų rusiškos naftos arba perpus mažiau, nei tikėjosi gauti šiemet. Kaip žinoma Lucoil 1994 metais išpareigojo perdirbti Mažeikiuose 6 milijonus tonų naftos, tačiau iki šiol perdirbo tik 1.15 milijonus tonų. Iš viso per 10.5 mėnesių įmonė perdirbo 3.5 milijonus tonų naftos.

Ketvirtą kartą sustabdyta Naftos įmonė

Vilnius, lapkričio 18 d. (AGEP) — Jau ketvirtą kartą šiais metais, lapkričio 18 d. sustabdyta Mažeikių naftos perdirbimo gamykla. Įmonės komercijos direktorius Vidas Pečkus korespondentui sakė, kad gamykla sustabdyta todėl, kad neturi žaliavos ir dėl remonto darbų po gaisro, rašo Gintas Cibas per Algio Gedrio Elektroninį Paštą.

Praėjusį šeštadienį trūkus vamzdžiui, į atmosferą prasisiveržė tarpinis naftos produktas, kuris savaime užsidegė. Gaisras apgadinio įrangą, ir todėl negali vykti giluminis naftos perdirbimas.

Pasak V. Pečkus, atstatymo darbai bus baigti lapkričio 23 d., gamykla vėl bus paleista.

Šį mėnesį Naftos įmonė perdirbo apie 130,000 tonų naftos, kurią patiekė pagrindinis partneris — Rusijos įmonė „Lucoil“ bei kitos firmos. Normaliai dirbdama, įmonė perdirba apie 400-500 tūkstančius tonų naftos.

V. Pečkus pranešė, kad šią savaitę Maskvoje pasirašyta nauja — tarpusavio veiklos 1995 metais sutartis, kuri skiriasi nuo ankstesniųjų bendradarbiavimo su Lucoil sutarčių koncerno ir Mažeikių. Sutartį taip pat pasirašė bendrą Lietuvos ir Rusijos įmonė Lucoil-Baltija.

Pagal sutartį Lucoil kas mėnesį Lietuvai beveik pasaulinėmis kainomis parduos po 250,000 tonų žaliavos. Mažeikių jai perdirbs kuo mažesniais sąnaudomis, o Lucoil-Baltija parduos Lietuvos, Baltijos ir kitų šalių rinkoje. Tokios sutarties tikslas, pasak Vido Pečkus, yra gauti kuo daugiau pelno ir aprūpinti įmonę darbu.

Šiemet ir pernai Lucoil ne parduodavo, o tik perdirbdavo savo naftą Mažeikiuose, palikdamas įmonei 20% naftos produktų. Kita dalis būdavo išvežama atgal į Rusiją. Dabar, pačios Rusijos naftos perdirbimo įmonėms nebedirbant, nutarta nevežti perdirbti žaliavos į

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

„Aušros Vartų“ ir „Kernavės“ tuntams jungiantis

Mielos sesės, broliai, tėveliai ir svečiai,

jūsų gausus susibūrimas šioje salėje įrodo, kad šis progresyvus žingsnis — dviejų tuntų susijungimas yra realus įvertinimas gyvenimo sąlygų.

Sveikinu kiekvieną, turėjusią įnašą šiame siekime. Linkiu šiam vienetui tolimesnės sėkmės ir augimo. Ir toliau darbuokitės siekdamas skautijos tikslų įgyvendinimo — sekant Baden Powell'io skautiška sistema, auklėti lietuvišką jaunimą sąmoningais lietuvišiais ir naudingais piliečiais.

Jums, Sesytės, linkiu smagaus ir įdomaus skautavimo. Jūsų entuziazmas, smalsumas ir darbštumas palengvins vadovų pareigas.

O mes visi, čia susirinkę, vieningai ir vienbalsiai pasižadame dirbti kartu ir neatsisakyti nei mažiausios pareigos padėti šiam vienetui ir jo vadovams, kai mus kvies ar paprašys. Svarbiausiai — dirbkime kartu.

Budėkime ir Gero vėjo!

v.s. fil. Kęstutis Ječius
LSS Tarybos Pirmininkas

Čikaga, 1994 m. lapkričio 20 d.

MANO TĖVYNĖ

VYDŪNAS

2. Tėvynės veidas

Prisilietimo prie tėvynės žemės nepakanka, kai nori išvysti visą jos veidą, pagrindinius jo bruožus. Reikia kristi virš jos. Tuomet pamatysi.

Vakaruose mūsų tėvynė lenkiasi bekrastei jūrai. Tarsi žeme pavirtusios vilnys per kraštą nubanguoja kalvos, ilinksta slėniai ir žemumos.

Ryškūs i jūrą savo vandenį nešančių upių pėdsakai. Kaip savitai jos vagoja tėvynės veidą! Šiaurėje Nemuno srovė, pietuose Prieglius, senoji Pregora ar Prigura, taip pat srūvantis i vakarus.

Prieglius suima Įsros, Pisos, Romintos, Unguros vandenys ir pragaista Aistmarį ilankos bangose, bet prieš tai, tarsi norėdamas susisiekti su visais tėvynės vandenimis, i šiaurę, Kuršių marias siunčia Deimę-Deimėną.

Nemunas priglobia iš pietų atvingiuojančios Šešupės vandenį ir Tilželę, iš šiaurės Jūrą ir kitas mažesnes upes. Tarsi per Šešupę ir Įsrą norėtų pasidalinti vandenimis su Priegliumi. I pietus nuo Nemuno ten yra platus slėnis. Bet Nemunas nesuka į jį, traukia toliau, padalijęs savo tėkmę i Giliją, kurią siunčia i pietvakarius ir Rusnę, srūvančią i šiaurės vakarus, kurios daugybė atšakų įsilieja i Kuršių marias. Prię jų prisitartina Šyša su Minija.

Štai sutviska prieš akis Kuršmarių plėnė. Neringos juosta kaip dosni ranka atidalia juos vandens tėvyne. Plačiai išsilies pietuose, šiaurėje susiaurėja, nedidele anga susisiekdama su jūra, priglaukdamas Danės srovę. Tarp Priegliaus ir Gilijos daugybė upių, susisiekiančių Nemunyne ir įplaukiančių i Kuršių marias.

Taip upių suaižyta kraštą pietryčiuose iš už Priegliaus ištakų sveikina kalvos. Vasarą, saulei leidžiantis, šviesos palaimą siunčiančios tėvynei. Tai Galdapės aukštumos ir kitos, kur už Širvintos, Šešupės intako. Šiauriau ligi pat Kuršių marių Nemuno tėkmė lydi kalvos.

Tėvynę ratu supa miškai. Pietryčiuose jų vainikas tęsiasi nuo Romintos girių, išmarginas laukų, išsiplečia ties

Priegliaus vidurupiui, pasiekia marias. Linksta i šiaurę i kerta Nemuno deltą.

Rytuose miškai juosia dykvietę ties Įsros ištakomis, plačiai nusitęsdami palei Šešupę ir Jūros žemupį i rytus nuo Įsros.

Didesnių ir mažesnių miškų yra iš šio rato viduryje. Didesnį sužėlę Įsros aukštupyje, tarp Įsros žemupio ir Pisos i vakarus nuo Įsros žemupio.

Pelkės ir dykvietės suteikia tiems miškams savitumo. Pelkės plyti i rytus nuo Įsros ištakų, i šiaurę nuo jos aukštupio, tarp Įsros ir Šešupės žemupio, i šiaurę nuo Rusnės ir aplink Nemunyną bei smėlingą Šyšos dykynę.

Vaidą užbaigia daugmaž tiesiai iš šiaurės i pietus ir iš rytų i vakarus bėgantys platūs akmenimis grįsti vieškeliai ir juos jungiantys mažesni keliai. Laukais, kryžiuodamiesi ir išsiskirdami, vingiuoja takeliai. Yra čia ir tiesių linijų — tai kraštą kertantis geležinkelis.

O bendras vaizdas? Nieko audringo, veržlaus išsikišusio. Aukštumos siūbuoja lyg nurimę bangos. Miškai rymo tarsi lūkuriodami. Laukai išsisi tyloj. Bet šitoje ramybėje žymu judesys. O judesyje — rimtis.

Jeit tik jie ateitų prie Vyštyčio ežero, pamatytų, koks tai jaukus, besišypsantis kraštas! Ten prasideda Pisa, jos krantai stebėtinai vaizdingi. Gražiausia vieta, ko gero, Lazdynkalnis prie Mielkiemio.

Iš pietuose aukštai tvyliuojančio (265 metrų) Pablandžio ežero išteka Rominta. Giliai įsiraus i žemę, ji stebina krantų grožiu. Nuo jos apylinkės kalvų atsiveria neužmirštami vaizdai. Romintos dykvietėje išlikęs vienas gražiausių kalnų — Ozkakalnis.

Ne mažiau akį traukia vingiuotoji Ungura. Vis menu jos apylinkes įpiečia Darkiemio prie Ožnugarių. I vakarus nuo jų aukščiausiai iškilęs Kuklino

Naujos „Kernavės“ tunto paukštytės po įžodžio pasirodusios įpjautyti šventinį pyragą. Iš k. — Andrėja Deksnytė, vadovė — g.v.v. Aldona Sabalaite-Trejo, Vanessa Ruesch ir Veronika Grybauskaitė.

Nuotr. Danos Mikužienės

SUSIJUNGĖ ČIKAGOS SKAUČIŲ TUNTAI

Lapkričio 20-ji diena Čikagos skaučių veiklos istorijoje bus pažymėta Susijungimo dienos vardu. Tą dieną, savaimingai 45 metus tvirtai skautiškuoju keliu žygiavusio JAV-se pirmojo LSS „Aušros Vartų“ tunto ir sėkmingai 36 metus veikusio „Kernavės“ tunto veiklos keliai susitiko Jaunimo centro didžiojoje salėje. Čia, po gražių šv. Mišių, bendroje sueigoje susitikusios abiejų skaučių tuntų sesės padavė vienos kitoms rankas, o abiejų tuntų vėliavas, vienam stiebė iškėlusios, ir jas naujai tuntininkai įteikusias, pasuko bendros veiklos keliu.

„AUŠROS VARTŲ“, „KERNAVĖS“ TUNTO VADIJA

s. Dalia Trakienė — tuntininkė
s. fil. Laimutė Rupinskienė — t-kės pavaduotoja

ps Rūta Miknaitytė Ozers — adjutantė

ps fil. Vida Brazaitytė — komendantė
g.v.v. Dana Mikužienė — „Dubysos“ dr-vės dr-kė

s. Jūratė Vallee — „Saulučių“ dr-vės dr-kė

vs l. Kristina Likanderytė — „Gražinos“ dr-vės dr-kė

sl. Rima Žukauskaitė — „Šešupės“ dr-vės dr-kė

ps Rasa Conklin — „Mirgos“ dr-vės dr-kė

vs Marytė Utz — Mortos Zau-niūtės būr. vadovė

s. Ramunė Lukienė — „Verps-čių“ dr-vės vadovė

vs Albina Ramanauskienė — „Mirgos“ būr. vadovė

kalnas.

Tarp Alnos ir Unguros link Priegliaus teka Auksinės upė, jos vaizdai puikūs, ypač prie Martinkų ir žemiau, prie Akme-niškių.

Keliauti turbūt visuomet reikėtų palei upes, o jos gražiausios žemupyje. Keleivis turėtų stabtelėti prie Pisos ties Karaliene, Romintos prie Valtarkiemio, Unguros prie Tamoviškių, Įsros, nuo Kraupiško ligi Įsrūčio miesto.

Ji sužavėtų tėvynės grožis ir vis ką nors naujo išvystų prie Širvintos ties Širvintais, Šešupės ties Lazdynais, Tilželės ties Vilmantynais. Ir Nemuno slėnyje tarp Aukštųjų Eisulių ir Paskalvių reikėtų gyventi ne vieną savaitę. Netoli Nemuno pakrantių prie Aukštųjų Eisulių visa apylinkė matyti iš 100 metrų aukščio trianguliacijos bokšto. Iš jo galima apžvelgti visą banguotą kalvų sangrūdą, Šereiklaikių ir Vilkiškių aukštumas, platų upės slėnį. Vaizdas, kurį norėčiau matyti visą gyvenimą.

Senovės sakmės ten lyg rūkas kyla iš Nemuno slėnio, plaikstosi apie kalvas, tylųji Rambyną, Šereiklaikių, pranykusią legendinio karžygio Šereikos

Linkime bendrojo „Aušros Vartų“, „Kernavės“ tunto sėms sėkmingai petys-petin, ko-ja-kojon tvirtu žingsniu žengti i ateitį savo pirmtakų lietuviško-sios skautybės gairėmis nužymėtu keliu — su daina, šypsena ir ryžtingumu.

Apie šį istorinį įvykį — ateinančios savaitės „Skautybės kelio“ laidoje. Šiandien supažindiname su bendrojo „Aušros Vartų“, „Kernavės“ tunto vadovybe. Visais tunto reikalais kreipkitės i tuntininkę s. dr. Dalią Trakienę, 10441 S. 89th Ave., Palos Hills, IL 60465. Tel. 708-598-5827. IR

vyr. sk. Danutė Barienė — Emilijos Platerytės būr. vadovė

s. Zina Pocienė — „Partizanės Vaidilutės“ būr. vadovė

DLK Gražinos būr. — s. Regi-na Smolinskienė

J. Daužvardienės būr. vadovė — ps Birutė Sasnauskienė

S. Čiurlionienės būr. vadovė — ps Zita Baltramonaite

vyr. sl. Dana Plepys — „Sute-mų“ būr. vadovė

vs fil kun. Antanas Saulaitis — dvasios vadovas

s. Kristina Vaičikonienė — tunto iždininkė

vyr. sl. fil. Rūta Končienė — tiekimo skyrius

s. Renata Borucki, Jurgis Augi-us ir Clint Borucki — Rako stovyklavietės administratoriai

ps Jūlytė Žukauskienė ir vyr. sl. fil. Daina Aukštuolienė — tėvų komiteto koordinatorės.

tėvonija, senąją Ragainę, pilies kalną prie Tilžės ir sklinda tolyn link Tilželės aukštumų. Ši kalvų sangrūda kadaise dave vardą apylinkėi — Skaluva: kalvų suskaldyta vietovė, aukštumų šalis.

Panašūs reginiai nuo aukštųjų Jūros krantų. Toli virš laukų ir miškų matyti nuo Kreivėnų. Kaimynysten subėgę medžių pulkai per pievas meiliai palydi Šyšą. Prie Danės vėl prisigrūdę aukštumų kaip prie Pi-sos ar Įsros.

Ypatingas nusiteikimas api-ma keleivį, įžengusį i tamsia-vandenės pelkes. Šis liūliuojančios žemės, nuskurdusių žema-ūgių pušų, ūgesnių medžių kraštas tęsiasi nuo Didžiosios Plynės i rytus nuo Įsros ištakų, Šorelių Plynę i šiaurę nuo Įsros viršupio, vakaruose Kakšių Ba-la, iki raisto Nemuno deltos šiaurinėje ir pietinėje dalyje.

O marių pakraštį žemė pasi-neria i vandenį, ir meldai šlama jai lopsinę.

Taip atrodo tėvynė. Taip ji kartais atrodydavo. Juk ji nuolat keičias — nepailsdamos triūsia vandens ir oro jėgos. Prie jų prisideda ir žmogus savo min-timis ir rankomis. Tėvynės vei-das nuolat kinta. Kaip ir žmo-

SKAUTYBĖS ĮTAKA MANO GYVENIMUI

Kai buvau maža, mama įrašė mane i paukštytes. Buvau turbūt penkių ar šešių metų amžiaus ir nelabai supratau kas yra „skautai“ ir ką jie reiškia. Tik žinojau, kad kiekvieną šeštadienį tėveliai mane nuveždavo i Jaunimo centrą dalyvauti paukštyčių sueigose. Iš pradžių paukštyčių sueigos buvo labai panašios i darželio pamokas: buvo kitos mergaitės mano amžiaus, mes darydavom rankdarbius, žaisdavom, ir dainuodavom kartu, o sesė Marytė buvo mūsų vadovė, bet ji man irgi buvo kaip mokytoja. Iš jos išmokau skautų įstatus ir kitus įvairius skautybės aspektus, bet tada nelabai supratau, ką jie reiškia.

Vėliau, kai buvau truputį vyresnė ir pradėjau dalyvauti stovyklose, tik tada pradėjau suprasti, kas yra „skautai“. Ten išmokau apie gamtą ir įvairius gyvulius. Išmokau, kad juos reikia globoti ir nekankinti. Išmokau pasidalinti savo daiktais ir padėti kitiems, kai reikia pagalbos. Išmokau, kad, kai mes dirbame grupėmis, atliekam daugiau dalykų ir daug greičiau negu kai kas nors vienas pats dirba. Išmokau, kad jei pažadi ką nors padaryti, tai tavo atsakomybė išlaikyti tą pažadą, nes kiti tiki, kad tu tą darbą atliksi. Išmokau, kad yra laikas kada galima juokauti su draugais, bet irgi yra laikas, kai reikia dirbti. Išmokau turėti kantrybės, kai man nesiseka. Išmokau nesijuokti iš kitų žmonių ir jų nelaimių. Išmokau gražiai ir mandagiai sugyventi ir padraugauti su kitais kiekvieną dieną. Stovyklose išmokau, kas yra įstatai, kuriuos mes anksčiau išmokom sueigose, ir ką jie reiškia mano gyvenime. Jeigu nori gerai sugyventi su kitais, reikia sekti įstatus. Nors kartais nėra labai lengva juos kiekvieną dieną sekti, reikia suprasti, kad jie yra gyvenimo taisyklės. Aš tik ne tada išmokau tas taisykles, bet kiekvieną dieną išmokstu naujų įstatymų aspektus. Kartais sunku nuspręsti kas yra teisinga arba moralu gyvenime, bet reikia teisingai dalyką atlikti. Kartais žinai, kas yra teisinga, bet labai sunku tai atlikti. Skautuose išmoksti, kad nors sunku, reikia paklusti moralei.

Skautų įstatai ir įsakymai yra labai panašūs i Dievo 10 įsakymų. Vis dėlto, Dievo 10 įsakymų sako ko nedaryti, o skautų įstatai ir įsakymai sako ką reikia daryti. Būnant skaute arba skautu, reikia suprasti didžią religijos ir moralės reikšmę žmogaus gyvenimui. Žmogus nesustoja buvęs skautu, kai pasibaigia sueiga, arba kai išvažiuoja iš stovyklos. Jeigu žmogus yra tikras skautas, jis niekad nesiliaus buvęs skautu, sekdamas skautų įstatais, nes skautybė yra gyvenimo pagrindas, kuris niekad nesibaigia.

Bendrai, skautybė pripratino mane būti geresne. Aš nebijau išreikšti savo mintis arba nuomonę. Jeigu nebūčiau dalyvavusi skautuose, neturėčiau visų tų gerų draugų, kurias šiandien turiu. Skautybė labai artimai susijungė, nes mes visos dirbome kartu, dalyvavome sueigose ir stovyklose, ir bendrai draugavome, nes praleidom tiek daug laiko kartu. Man atrodo, kad aš nebūčiau pusiau tokia linksma, kaip šiandien esu, jeigu aš nebūčiau dalyvavusi skautų programoje.

Lisana von Braun

gaus.

Susimąstęs stovi žmogus ir žvelgia i tėvynės veidą. Tai tokia ji, paliesta skubančio žvilgsnio! Kokia ji, kai gyvenimi joje ir kartu keliauji per amžius?

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant i Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudojtu straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

SKAUTĖS KVIEČIA VISUOMENĘ

Clevelando „Neringos“ tunto skautės ir jų vadovės pagamino daug rankdarbių, tinkamų Kalėdoms ir kalėdinėms dovanėlėms: šventinių sveikinimo kortelių, kambario ir namų papuošimų, eglutės papuošalų, vyriškų kaklaraiščių, kalėdinių kepsnių ir kitokių darbėlių. Visa tai jos parodys ir pasiūlys jums pasižiūrėti ir nusipirkti prie „Kalėdinės mugės“ stalo. Dievo Motinos parapijos sve-tainėje š.m. lapkričio 27 d. tuo-jau po šv. Mišių ir Šv. Jurgio pa-rapijoje — gruodžio 4 d.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėt angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Pirmd. 3 v. p.p. 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždarai, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9969 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6312 S. Kedzie

Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitali apmokami Medicare
Kabineto Tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802

Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir
penkt. 9 v.r. - 3 v.p.p.,
ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šešt. ir kt.
dienomis reikalingas susitarimas.

Prilima „Medicare Assignment“.
Sumokama po vizito.

DR. ROMUALDAS POVILAITIS

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.

(6 blokas i vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Sirdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1, mylia i vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W.

Tėvynės laisvės sargyboje.

Nuotr. K. Daugėlos

KARIUOMENĖS ATKŪRIMO SUKAKČIAI

IGNAS MEDZIUKAS

Lietuvos politikų iliuzijos

Stiprinant Vasario 16 akto atstatytą Lietuvos nepriklausomybę, tapęs ministru pirmininku, Augustinas Voldemaras, 1918 m. lapkričio 11 d. sudarydamas ministrų kabinetą, pasiėmė sau užsienio reikalų ministeriją ir, kaip antraeilės pareigas, pasilaikė krašto apsaugos ministeriją, nes jis per daug pasitikėjo tarptautinėmis institucijomis. „Gindami, kas mums pridera, mes svetimo neieškosime, todėl tvirtai tikime, kad mūsų santykiai su kaimyninėmis tautomis bus geriausi, ypač su tomis, kurios, kaip ir mes, bus perdem demokratiškos. Karo mes su niekuo neve-dame ir nė vienas iš mūsų kaimynų — vokiečių, lenkų, ukrainų, rusų ir lietuvių — neturi pamato mūsų užsipul-dinėti. Taigi didelių spekulube-žiams sergėti mums ir ne-reikės“, — taip nerealiai galvo-jo A. Voldemaras. Panašiomis iliuzijomis gyveno ir kiti Lietu-vos politikai.

Tuo metu Juozapas Pilsudskis, unijos šalininkas, „gente lituanus, natione polonus“, savo politiką rėmė „su revolveriu kišenėje“: pirmiau užimk, o po to derėkis.

A. Voldemaras, nepasitikėdamas jaunais, patriotiškais nusiteikusiaisiais, grįžusiais iš Rusijos lietuviams karininkais, krašto apsaugos viceministru paskyrė neaiškios kilmės generolą K. Kondratavičių, surusėjusį gudą, kuris nustebo pamatęs, kad Lietuvos kariuomenei įsakymai rašomi lietuvių kalba.

1918 m. lapkričio 23 d. buvo išleistas pirmasis įsakymas kariuomenei, kuriuo įsteigta apsaugos tarnyba iš šių asmenų: plk. Chaleckio, papulkininko Nastopkos ir papulkininko dr. Nagevičiaus. Pulkininkas Kubilius paskirtas apsaugos ministerijos štabo viršininku. Plk. Galvydis Bykauskas paskirtas pirmojo pulko, steigiamo Alytuje, vadu. Šio įsakymo data laikoma Lietuvos kariuomenės įkūrimo pradžia. Taigi šiemet

jai sukanka 76 metai.

Tuo metu kariuomenėje buvo apie 100 karininkų, karo valdininkų, karo gydytojų ir apie 50 kareivių. Kariuomenės organizavimas vyko lėtai, nes buvo manoma, kad vokiečiai apgins nuo slenkančių iš rytų bolševikų. Jaunesnieji karininkai ragino paskubinti kariuomenės organizavimą, vykstant į provinciją verbuoti savanorius, bet buvo atsikalbinėjama lėšų ir ginklų trūkumu, nors bolševikų pavojus buvo čia pat! Organizavosi ir lenkai. Slaptai veikė Polska organizacija Woyskowa (POW).

1919 m. sausio 1 d. Gedimino kalne buvo iškelta Lietuvos vėliava. Tuo metu vokiečiai traukėsi iš Vilniaus. Sausio 5 d. bolševikai užėmė Vilnių, Tautinę vėliava, esančią Gedimino kalne, nukabino ir sudraskė.

Valstybės taryba ir kitos lietuvių įstaigos persikėlė į Kauną, o gudai į Gardiną. Savanorių skaičius augo. Ministru pirmininku tapęs Mykolas Slezevičius atsišaukimu pakvietė savanorius ginti tėvynę. Sausio 15 buvo paskelbta karininkų, puskarininkų ir karo valdininkų mobilizacija iki 45 metų. Sausio 23 d. karininkui Galvydžiui — Bykauskui buvo pavesta steigti karo mokyklą. Liepos 6 d. buvo išleista pirmoji karo mokyklos laida, kurią baigė 96 karininkai. Paskubomis buvo parinktas senovinis „karužų“ pavadinimas. Antroji karo mokyklos laida buvo išleista 1919 m. gruodžio 16 d. Baigė 224 kariūnai ir buvo pakelti į leitenantus. Kovo 15 d. buvo paskelbta mobilizacija vyrų, gimusių 1897 ir 1898 metais.

Nuo 1919 m. pradžios Lietuvos kariuomenė kovojo prieš bolševikus, kurie buvo užėmę du trečdalius Lietuvos. Mūsų kariams talkininkavo vokiečiai, ypač Saksų savanorių batalionai, kol mūsų kariuomenė sustiprėjo ir pajėgė pati savo įstipmės stumti bolševikus iš Lietuvos.

Besibaigiant kovoms su bolševikais, kurie buvo nustumti už Dauguvos, Lietuvos kariuomenė atsigręžė prieš bermontininkus. Sudavus jiems stiprų smūgį prie Radviliškio, juos išlėdė į Vokietiją.

Neišnaudoti momentai

Karo istorikas dr. A. Rukša, rašo, jog norint per daug krašto finansiniai neapsunkinti, 1920 m. pradžioje daug karių buvo paleista į atsargą, nors sąskaitos su lenkais dar nebuvo suvestos. Lenkai visomis priemonėmis stengėsi Lietuvai pakankti. 1919 m. vasario mėn.

Lietuvos dvarininkų grupė pasiuntė pareiškimą JAV komisi-jai Varšuvoje, jog lietuvių in-dininkų, karo gydytojų ir apie 50 kareivių. Nepriklausomos valstybės kūrimą. Lenkai skelbė, krd, pašalinus vokiečių įtaką, lietuviai su džiaugsmu puls į Lenkijos glėbį.

Reikalas didinti kariuomenę buvo suprastas, kaip rašo dr. A. Rukša, tik po skaudžių pralai-mėjimų. Jei Lietuva laiku būtų suorganizavusi bent 40,000 dur-tuvų paruoštą armiją, Lietuvos teritoriniai klausimai būtų buvę pastatyti kitokioje plotmėje.

Iš visų trijų Baltijos valstybių Lietuvai buvo sunkiausia atko-voti nepriklausomybę. Lietuva turėjo vienu priešu daugiau negu latviai ir estai. Tai lenkai, kurie stengėsi Lietuvą įjungti į Lenkiją, kaip Jogailos kraitį Lenkijos karūnai.

Silpna Lietuvos ekonominė padėtis neleido suorganizuoti daugiau kariuomenės. Tačiau, dr. A. Rukšos nuomone, buvę tinkami momentai nebuvo iš-naudoti. 1918 m. pabaigoje buvo uždelstas kariuomenės organi-zavimas. 1920 m. vyriausybė uždelė mobilizaciją visu pus-mečiu, kada metų pabaigoje prie ginklo buvo pašaukta 60,000 karių, bet jau buvo per vėlu. Latviai ir estai nepriklausomybės kovose buvo pašaukę prie ginklo 70-80 tūk-sančių vyrų.

Lenkija — politinės kankinės įvaizdis

Lenkija buvo susidariusi tarp-tautinės politikos arenoje lais-vės ištroškusios politinės kankinės aureolę. 1920 m. Lenkija, turėdama 20 milijonų gyventojų, buvo sumobilizavusi beveik 1 milijoną kareivių. Einant ta proporcija, Lietuva, tada turėdama 2 mil. gyventojų, galėjo pašaukti 100,000 kareivių, o turėjo vos 25,000.

1935 m. Lietuvos kariuome-nėje buvo 1,800 įvairių laipsnių karininkų ir 28,000 puska-rininkų bei eilinių karių. 1939 m., atgavus Vilniaus kraštą, karių padaugėjo iki 33,000. Po 1939 m. rugsėjo 17 d. dalinės mobilizacijos kariuomenėje buvo 87,000. Bet jie greitai buvo demobilizuoti.

Lietuvos kariuomenės tragedija

1939 m. rusai įvedė Trojos arklį — sovietines karines igulas į Lietuvą, neva kom-pensuodami Vilniumi ir dalimi Vilniaus krašto, bet 1940 m., niekšingai priekabiodami ir apkalbindami, Lietuvą okupavo. Lietuvos kariuomenė buvo pa-vadinta „liaudies kariuomene“

ir įjungta į sovietų armiją. Atleista ir vėliau dingo daugelis vyresniųjų karininkų. Prie vadų buvo pristatyti politiniai vadovai ir komisarai. Daugelis karininkų buvo pasiūsta neva tolimesniai apmokymui, iš tikrųjų jie buvo areštuoti ir iš-vežti į Sibiro lagerius. Daugiausia įvairaus rango lietuvių karininkų kentėjo ir mirė Nor-ilsko lageryje. Kaip prisimena karo aviacijos lt. A. Navaitis, čia kalėjo apie 400 įvairių laipsnių Lietuvos karininkų. 1947 m. birželio 16 d. jam iš šio lagerio išvykstant, dar buvo likę įvai-rių laipsnių karininkų. Kiti išmirė nuo bado, kančių ir šalčio.

1941 m. birželio mėn., prasidėjus Vokietijos karui su sovietais, daugelis lietuvių karių atsispaikidavo nuo rusų, kurie traukėsi į rytus. Vėliau jie sudarė vadinamą savisaugos batalionus, tikėdamiesi, kad galės sudaryti pagrindą nepri-klausomos Lietuvos kariuo-menei. Tačiau vokiečiai juos panaudojo savo nuožūra, o nepriklausomybės nežadėjo. Trumpu laiku buvo suor-ganizuota vietinė rinktinė gin-ti Lietuvos sienoms, vado-vaujama gen. P. Plechavičiaus. Bet ji buvo nuginkluota, dalis karių buvo nužudyta, o kurie nespėjo išbėgti, prievarta, neva kaip savanoriai, išvežti į Vokietiją.

1944 m. rusams antru kartą okupavus Lietuvą, rugpjūčio 8 d. buvo paskelbta mobilizacija 1908-1926 m. gimusių vyrų. Žymią dalį dvi sovietų divizijos sugaudė. Gaudant, kaip rašo dr. K. Eriingas, buvo keletas tūk-sančių nužudyta. Dr. Eriingo surinktais duomenimis, sovietų armijoje buvo 120,000 Lietuvos gyventojų, iš kurių žuvo apie 25,000. Partizaninėse kovose žuvo apie 30,000.

Ar reikia Lietuvai kariuomenės?

1990 m. kovo 11 d. atstačius Lietuvos nepriklausomybę, susi-organizavo SKAT savanorių daliniai, kurių šiuo metu yra apie 10,000; „Geležinio vilko“ brigada, aviacijos, jūrų ir pasie-nio daliniai. Bet kai kas vėl, kaip 1918 m., Lietuvoje ėmė kelti klausimą, ar Lietuvai iš viso kariuomenė reikalinga. Ekspertų, kaip savų, taip ir užsienio, nuomone, kariuomenė yra reikalinga. J. Vizbaras-Sū-duvas „Kario“ žurnale rašo: „Pasaulyje dar nebuvo ir nėra valstybės, didelės ir mažos, kuri neturėtų savo kariuomenės“, o dr. A. Kanauka taip pat „Kario“ žurnale, straipsnyje „Lietuvos gynyba, einant į 21-ji (Nukelta į 4 psl.)

Kai Tėvynė pavojuje

Lietuviai iš esmės nebuvo karinga tauta, karo žygiais per daug nesižavėjo. Tai liudija ir karinio epo stoka mūsų liaudies, vėliau ir rašytoje kūryboje. Nors lietuviai, kaip ir daugelis kitų tautų ekspansiją ir naujas teritorijas metu, tapo viena didžiausių Europos valstybių, tačiau mūsų senovės dainiai neįma-žino tų žygdarbių ar juos atliku-sių didvyrių, kaip darė graikai, romėnai, germanai, suomiai bei kiti. O mūsų gausiose liaudies dainose karo žygiams apdainuo-ti posmų pagailėta. Liaudies dainose išreiškė ne pasididžia-vimą, bet liūdesį, kad jaunas berniškis „turi joti į karužę, į sve-timą šalį“, užjautė motulę sen-galvėlę ir sesulę lėlijėlę, kai iš tos tolimos šalies tik bėras žir-gelis be raitužėlio sugrįžo...

Tai nereiškė, kad lietuviai savo krašto nemylėjo. Tą meilę daug kartų savo krauju ir gim-tąją žeme įrašė. Ginti tėvynę jie visuomet mokėjo, negailėdami jokios aukos. Nuo pat rašytosios mūsų tautos istorijos pradžios, nors tuomet dažniausiai ją rašė priešai, ruošė karo žygius į Lietuvą, yra aišku, kad lietu-viai brangino laisvę ir savo žemę, kaip atkakliai kovojo su užpuolėjais, kurių niekad netrūko.

Nors nekėsdami karo, lietu-viai būdavo priversti nuolat ka-riauti, ginti tai, kas žmogui brangiausia: laisvę, tikėjimą, kalbą, tėvynę. Lietuvių tauta iš visų pusių buvo puolama, dali-nama, skaldoma, vieno ar kito stipresnio kaimyno užimama. Vis dėlto išliko jos pats tvirtiausias branduolys, liudydamas pasauliui, kad ne didžiuliai teri-torijos plotai, ne dešimtys mili-jonų gyventojų yra šalies stip-rybė: ji glūdi žmonių vienybėje ir meilėje savo kraštui.

Lapkričio 23-ąją švenčiame Lietuvos kariuomenės šventę. Daug gražių žodžių prirašoma apie mūsų tėvynės gynybes-ka-rius, apgynusius 1918 m. va-sario 16 dieną paskelbtąją Lietuvos nepriklausomybę nuo gausių skaičių ir nedorais kėsiais priešų. Šiltas jausmas užlieja širdį, skaitant apie paprastus kaimo bernelius, iš-girdusius šauksmą: „Tėvynė pavojuje!“ ir pasiryžusius — jei-gu to reikėtų — plikomis rankomis nugalėti visus prie-šus, pašalinti visas kliūtis į laisvą, šviesų savo žemės rytu-jų.

Dvidešimt devesių metų Lie-tuvos vyriausybė tarytum „žaidė kareivėliais“ — puoselėjo, augino, mokė, gink-lavo ir ruošė savo kariuomenę, nes jautė, kad tie, kurių grobuo-niškos rankos buvo tiesiamos į mūsų tautos teritoriją, tik laik-i-nai jas atitraukė. Ir Lietuvos ka-riuomenė buvo pasiruošusi: suprato savo pareigas, paskirti, atsakomybę. Kai rytų dangus nusidažė raudono pavojaus var-somis, bereikėjo šauksmo: „Tėvynė pavojuje!“ ir visa tai, ką per 22 nepriklausomos gyve-nimo metus mūsų kariuomenė buvo išmokusi, sukaupusi, būtų pastatyta tam raudonam pavo-jujui ant kelio. Nėra abejonės, kad pastangos nebūtų pavojaus su-stabdžiusios, bet galbūt bet koks pasipriešinimas būtų turėjęs konkretesnių rezultatų bent pasaulio akyse.

Daug kartų girdėtas argu-mentas, kad pasipriešinimo at-veju mūsų tauta nebūtų išven-gusi sunaikinimo, iš laiko per-spektyvos neatrodo labai įtiki-nantis. Net ir be ginkluoto pasi-priešinimo maždaug trečdalis mūsų tautos būtų sunaikintas. Galima tik įsivaizduoti Lietuvos karių ir jų vadovybės beviltišką nusivylimą jausmą, kai lauk-tasis įsakymas neatėjo, kai ne-buvo leista net ginklo į priešo pusę nukreipti... Pasiprie-šinimas vyko vėliau — jau pa-čios kariuomenės iniciatyva, misko brolių — partizanų gretose.

Šiandien vėl laisvoje tėvynėje taip pat švenčiama Kariuo-mės šventė. Daug skambių žo-džių bus rašoma ir kalbama apie lietuvių kario narsumą, kil-numą, reikalingumą — anuo-met ir šiandien. Galbūt Lietu-vos vyriausybė atrastų laiko pasiskaityti ne taip jau senų laikų mūsų krašto istoriją ir rimtai pasvarstyti: kokios ka-riuomenės kraštui iš tikrųjų rei-kia, kokia mums būtų veiks-mingiausia naujo pavojaus metu (turint mintyje negausių Lietuvos gyventojų skaičių); ar gražiai uniformuota, ginkluota ir apgyvendinta kareivinėse, ar išmokyta vesti partizaninį karą, kuris priešui gal daugiau žalos padaro ir sunkiau užgnaužia-mas? Juk ir palyginti negausūs partizanų būriai įstengė išsilai-kyti, nepaisant priešo pastangų, net 10 metų!

ŽODŽIAI LAPKRIČIO 23-IAJAI

Dim. mjr. BALYS RAUGAS

3

Šie keli pavyzdžiai rodo lietu-vių karių, tarnavusių Rusijos kariuomenėje, tautinį samonin-gumą su tikėjimu, kad tėvynė „aušta nauja galdynė“, kad jos laisvę jau ginklu ginti. O svarbiausia — jų tautinis sąjūdis, jų organizavimasis prasidėjo 1917 metų pavasarį, taigi dar gerokai prieš Vasario 16-osios dekla-raciją. Tačiau prieš lapkričio 23-osios įsakymą, nors ir buvo apie 3,000 užsiregistravusių savanorių, tačiau tai tebuvo tik užuomazga kariuomenės, kai tėvynė pavojus buvo jau čia pat. Pasibaigus I pasauliniam karui, bolševikai pradėjo telkti kariuomenę Baltijos tautomis užimti. Sudarė iš anksto ir vy-riausybės. Sukomunistėję Vin-cas Mickevičius-Kapsukas jau gruodžio 8 d. buvo sudaręs jau ševikinę Lietuvos vyriausybę, o raudonosios bolševikų ordos

gruodžio 12 d. jau buvo Lietuvos pasienyje. Gruodžio 22 bolše-vikai užėmė Švenčionis, gruodžio 23 d. — Uteną, gruodžio 27 d. — Rokiškį. Turimomis žinio-mis, į Lietuvą veržėsi 20,000 raudonarmiečių.

Vokiečiai, susirūpinę savo pasitraukimu į Vokietiją, nero-dė didesnio noro kautis, kai karas jau sutartimi buvo užbaigtas.

Lietuvos vyriausybės minist-ras pirmininkas M. Slezevičius, pradėjęs pareigas eiti gruodžio 26 d., su Krašto apsaugos ministru M. Velykiu, gruodžio 29 d. po visą šalį paskleidė atsišaukimą:

„Lietuvos piliečiai,

Vyrai! Ne kartą Lietuvos prie-šas norėjo uždėti ant mūsų amžiną nepakeliamą jungą, bet mūsų Tėvynė nenugalėta. Ji gyva. Šiandien visi išvydom laisvės rytojų švintant, Lietuvos

nepriklausomybė neša visiems laisvę ir laimę; tad ginkime nepriklausomą Lietuvos valsty-bę! Vienybėje kaip broliai, pasi-davę kiti kitam rankas, eikime drąsiai į kovą, kaip vienas stokim už Tėvynę! Lietuva — pavojuje! Vokiečių kariuomenei atsitraukiant, jau įsibrovę Lietuvon svetimoji Rusijos ka-

riuomenė. Ji eina, atimdama iš mūsų gyventojų duoną, gyvu-lius ir mantą. Jos palydovai — badas, gaisrų pašvaistės, krau-jo ir ašarų upeliai. Tad ginkime Lietuvą. Parodykim, jog esame verti amžiais kovotos laisvės; šiandien Lietuvos likimas mūsų pačių rankose. Nelaukdami toliau nei valandos, kas myli

Lietuvą, kas trokšta laisvės, kas pajėgia valdyti ginklą, stokime visi į Lietuvos Krašto Apsaugą. Būrių būriais eikime iš kaimų, viensėdijų, miestų ir miestelių, eikime iš visų Lietuvos kraštų laisvės ir Tėvynės ginti. Stokime drąsiai pirmi į kovą!

Drąsiai, be baimės, kaip mūsų tėvai ir sentėviai, užstokime

Šiaudinio šaulių būrys, veikęs lenkų užfrontėje.

„Atspindžiai“, 1921 m.

priešams kelią, pakelkim žygį už mūsų Motiną Tėvynę, už Lietuvos Valstybę!

Ministeris pirmininkas
M. Slezevičius
Krašto Apsaugos ministeris
Velykis

Lietuvoje išeinantis žurnalas „Kardas“ (1993 m., Nr. 3), pami-nėdamas Lietuvos kariuomenės 75-čio sukaktį, išspausdino K. Česonienės trumpą atsiminimą iš 1918 metų. Ji rašo:

„Bet štai prasto popieriaus skelbimas ant gluosnio šalia sodybos prie didžiojo kelio... Trumputis atsišaukimas atsi-dūrė troboj ir garsiai skaitome visai šeimai. Petriukas suža-vėtas, užsidegęs!.. Visi jam pri-tarė: 17, 18, 19 metų apylinkės geltonsnapius Mykolo Sleze-vičiaus paprasti žodžiai stipriai paveikė. Ne tik juos, bet ir vyrus „po ūsu“ nuoširdus ir svarus kreipinys giliai užgavo. Visi su-bruzdo žygin Tėvynės ginti. Ūkių darbai ras pavaduotojus. Pirmiausia Tėvynę, vėliau tėviškę!

Šeima, giminės, kaimynai, draugai pajudėjo. Reikia Pet-

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

HOT SPRINGS, AR

JUBILIATAS STEPAS INGAUNIS

Stepas Ingaunis, ilgametis Lietuvių Bendruomenės veikėjas, š.m. lapkričio 9 dieną sulaukė garbingo 80 metų amžiaus. Šią savo šventę jubiliatas šventė gausiame draugų būryje. Sūnus Algis Ingaunis pilstė šampaną, mes kelėme taures, linkėjome sėkmės, laimės ir dainavome „Ilgiausių metų“ bei „Valio, valio“! LB apylinkės valdybos vardu sveikino pirm. Regina Sabaliūnienė, paskaitydama proga tinkamas poezijos. Sveikinimą iš Lietuvos, gautą iš solistės Nijolės Ščiukaitės su šeima, perskaitė pats sukaktuvininkas. Kartu su sveikinimu buvo atsiųsta tautinė juosta su proga skirtu įrašu, kuria perjuosėme jubiliatą.

Stepas Ingaunis savo žodyje pareiškė, kad užkopti į kalno viršūnę truko 80 metų, o dabar, leidžiantis pakalnėn, jei stabdžiai geri, leisis pamaži, bet jei suges — gali staigiai nusiristi.

Tas kopimas į kalną, kaip ir daugeliui mūsų, nebuvo lengvas. Lietuvą rusams užėmus, buvo atleistas iš tarnybos. Suzinojęs, kad gali būti suimtas ar išvežtas, nenakvodavo namie. 1941 metais susituokė su Aldona Užupyte. Vokiečių okupacijos metais dirbo po grindyse. 1944 metais su žmona pasitraukė į Vakarų — Tilžę, Dresdeną, Schneeberg. Bamberge pradėjo tarnauti prie amerikiečių sargybų dalinyje. Vokietijoje 1947 m. gimė sūnus Algis. 1949 m. su šeima atvyko į Amerika, apsigyveno Cicero, Illinois. Stepas iš jaunystės, dar Lietuvoje, dirbo organizacijose, tad ir Amerikoje savo laisvalaikį aukėjo lietuviškai veiklai. Aktyviai įsijungė į Lietuvių Bendruomenės darbuotojų ir nuo pat pradžios teko valdybos pirmininko pareigos. Vienu metu teko pirmininkauti apygardai, Cicero apylinkėi ir būti Cicero lituanistinės mokyklos

KARIUOMENĖS SUKAKČIAI

(Atkelta iš 3 psl.)

šimtmetį, pailiustruodamas Izraelio ir Šveicarijos pavyzdžiais, šią tezę patvirtina, pabrėždamas, kad gynybos politika turi būti subordinuota bendrai valstybinei politikai. Rugsėjo mėn. Lietuvoje lankėsis JAV gen. majoras Gerald Sajer pasakė: „Jei neturi savo kariuomenės, gali susilaukti prieš kariuomenės savo stovykloje“.

Jei teisingai rašoma Lietuvos spaudoje, kad Seimo paskirtas krašto apsaugos komiteto pirmininkas Vytautas Petkevičius yra buvęs „stribas“ ir ligi šiol savo veiksmų nėra apgailėjęs, tai Lietuvos kariuomenės ateitis yra blanki.

Phoenix, Arizonoje, vykusiame Vasario 16 minėjime LB Vakarų apygardos pirm. Violeta Gedgaudienė dalinasi įspūdžiais su ilgamete LB darbuotoja Viktorija Zakariene.

tėvų komiteto pirmininku. 1975 m. su žmona atsikėlė gyventi į Hot Springs, Arkansas. Galvojo čia atsipalaiduoti nuo veiklos, bet nepavyko, jis išrenkamas į LB apylinkės valdybą pirmininko pareigoms. Darbo netrūko — vėl minėjimai, renginiai, net tris kartus buvo pasikviestas tautinių šokių grupės, paskaitininkai, net laikomi ryšiai su miesto burmistru, senatoriais, prekybos rūmų įstaiga, leidžiamas biuletenis ir t.t. Nuosirdi padėjėja buvo žmona Aldona, bet po kurio laiko jos sveikata pradėjo silpti ir 1986 m. ji iškeliavo Amžinybėn. Šią vasarą Stepas Ingaunis pirmą kartą buvo išvykęs į Lietuvą ir aplankė savo gimtąjį miestą Vilnių bei kitas vietas.

Stepas Ingaunis

Stepas Ingaunis yra dėkingas visų valdybų nariams su kuriais jam teko dirbuotis, be jų pagalbos nebūtų išsėjęs 30 metų tas pareigas vykdyti. Linki kitiems sėkmingai bendruomenės darbą tęsti, o pats pasitraukia į užsitarnautą poilsį. Pernai S. Ingaunis aplankė daug LB apylinkių, lydėdamas iš Lietuvos atvykusią estrados dainininkę Nijolę Ščiukaitę ir jos vyrą muziką Juozą Tiškų jų gastrolių metu. Yra galimybė, kad ateinančių metų pavasarį sol. Nijolė atvyks su kolega dainininku Jurgiu Žukausku ir abu koncertuos Amerikoje.

Jubiliatui Stepui Hot Springs lietuviai linki sveikatos, stiprybės ir Dievo malonės kupinų ateities gyvenimo dienų.

Salomėja Šmaizienė

PHOENIX, AZ

BENDRUOMENĖS GEGUŽINĖ

Pasibaigus vasaros karščiams, švelnus rudens oras traukia į gamtą. Šiauriniuose Phoenixo kalnuose spalio 30 dieną Arizonos apylinkės suruošta gegužinė praėjo su dideliu pasisekimu. Susilaukta daug svečių iš arti ir toli. Visiems buvo malonu susitikti, pabendrauti ir pasivaikinti skaniai pagamintu lietuvišku maistu, kurio paruošimui vadovavo Janė Youršienė ir Sofija Narkienė. Dešros ir kopūstai, visų mėgiamas kugelis, namie kepti pyragai gegužinėn atsilankyti privilioja ir tuos, kurie šiaip retai kada pasirodo.

Lietuvos Dukterų draugijos Detroito skyriaus narės š.m. spalio 9 d. šventusios savo veiklos dvidešimtmetį.

Nuotr. J. Urbono

Nemažai dėmesio susilaukė ir laimėjimų stalas, apkrautas vertingomis dovanomis. Jas surinko, skoningai išdėstė ir laimėjimų bilietėlius išplatino Juzė Jakubėnienė, talkinama Verutė Paulionienė. Dovanų paskirtymą energingai pravedė Aldona Genčiuvienė. Gėrimų stalui vadovavo Kazys Youršis. Šių metų gegužinė davė gražaus pelno, kuris bus panaudotas lietuvių reikalingam.

KALĖDŲ EGLUTĖ

LB Arizonos apylinkė šiemet vėl dalyvauja tarptautiniam Eglučių festivalyje, kuris, kaip visada, vyks Bank One patalpose, 201 N. Central Ave., Phoenixo miesto centre, gruodžio 4-30 dienomis. Lankymo valandos kasdien (įskaitant sekmadienius) 8 ryto iki 9 vakaro. Eglutė bus papuošta šiaudinukais, pagamintais Marijos Edelenės, Sofijos Narkienės ir Viktorijos Zakarienės. Kalėdų laikotarpiu metu Phoenixo televizijos 3 kanalas (KTVK-TV3) savo programoje rodytų įvairių tautybių Kalėdų papročius. Lietuviams atstovaujanti Dalia Motiejūnienė turės progą gana plačiai papasakoti apie Kalėdas Lietuvoje — Kūčių stalą, eglučių puošimą ir kt.

Vikt. Zakariene

RACINE, WI

KUN. DR. VINČA ANDRIUŠKĄ PRISIMENANT

1994 m. gegužės 3 d. mirė buvęs Šv. Kazimiero parapijos Racine, Wisconsin, klebonas kun. dr. Vincentas Andriuška. Klebonavo jis Racine tik trejus metus (1954-1957), bet per tą trumpą laiką atliko parapijai

daug reikalingų darbų. Pastatydino kleboniją, kuri buvo pašventinta 1955.XII.18. Pristatė bažnyčios fasadą, įrengė parapijos salę, talpinančią apie 200 asmenų. Tada šventinimus atliko vysk. Roman C. Atkielskis, dalyvaujant lietuviui vysk. Vincentui Brizgiui.

Darbus ir energingas kunigas, tik spėjęs atlikti vienas statybas, vėl buvo iškeltas prie kitų statybų į Kenosha, WI.

Kun. V. Andriuška į marijonus įstojo 1929 m. Kunigu iššventintas 1936 m. Marijampolėje arkivyskupo Pranciškaus Karevičiaus. Doktoratą apgynė 1936 m. Montrealyje. Dėl svarbių priežasčių iš marijonų perėjo į pasauliečius ir kunigavo Miami, FL, amerikiečių parapijoje, dažnai padėdamas lietuviams švęsti tautines šventes. Kasmet vasaros atostogų metu aplankydavo Racine gyvenančius jo gerbėjus. Šiemet to

nepadarė, nebeaplanė buvusių parapijiečių, nes gegužės 3 d., Visagalys pasiėmė savo ištikimą sūnų Vincentą amžinajam gyvenimui.

Kun. dr. Vincento Andriuškos prisiminimui paryškinti jo gerbėjos ir gerbėjai užprašė šv. Mišias, kurios bus aukojamos Šv. Kazimiero bažnyčioje, Racine, š.m. lapkričio 27 d., 9 val. ryto. Po pamaldų kavutė ir prisiminimų paryškinimas.

KŪČIOS

Lietuvių Moterų klubas išsiugino labai gražią ir girtiną tradiciją kasmet švęsti bendras kūčias. Kūčios ruošiamos gruodžio 4 d., 2 val. po pietų, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 815 Park Ave., Racine, WI. Dėl dalyvavimo teirautis pas klubo pirmininkę Mariją Kivėnienę, tel.: 634-7283.

Jurgis Milas

IX TEATRO FESTIVALIS

Lapkričio 25—27 d.d. Jaunimo centre

Lapkričio 25 d. 6:30 v.v. Čiurlionio galerijoje teatrinės veiklos foto parodos atidarymas.

Lapkričio 25 d. 7:30 v.v. Chicago „Valdillutė“ — A. Čechovo „Negeras darbas — gera pabaiga“.

Lapkričio 26 d. 2:00 v.v. Hamiltono „Aukuras“ — Garcia Lorca „Bernardos Albos namai“.

Lapkričio 26 d. 7:30 v. p.p. Toronto „Altvaras“ — F. Jokūbauskio „Paskutinis iš Varlynių“.

Lapkričio 27 d. 2 v. p.p. Los Angeles Dramos sambūris — Edvardo Ulduko „Klajojanti pėda“.

Lapkričio 27 d. 6 v.v. — Žymenų įteikimas ir vakarienė.

Visi kviečiami dalyvauti. Bilietai iš anksto gaunami „Seklyčioje“, 2715 W. 71 St., tel. 312-476-2655 ir „Lion Frame“ galerijoje 3125 W. 71 St., tel. 312-778-6322. Telefoniniai bilietų užsakymai priimami „Margučio“ radijo raštinėje, tel. 312-476-2242.

Laimingieji 7!
Atidarykite
terminuoto indėlio
(CD) sąskaitą ir
7 mėnesius
pasidžiaukite gera
sėkme!

6.00% APY for 7 months
Rate effective as of 11-22-94

Call 1 800-732-2651

Gera sėkmė jus lydės, kai septyniems mėnesiams investuosite pinigų aukštą procentu. Laimingą 7 mėnesių sertifikatą dabar galite atidaryti Standard Federal banke. Aukščiau pažymėtas nuosimtis gali keistis. Pabauda gali būti už pinigų išėmimą prieš terminą. Mažiausias indėlis \$2,500.

Standard Federal Bank

Chicago, 4192 S. Archer Ave. • Garfield Ridge, 6141 S. Archer Ave. • Brighton Park, 2555 W. 47th St. • Downers Grove, 5100 Forest Ave. • Evergreen Park, 3960 W. 95th St. • Hickory Hills, 9357 S. Roberts Rd. • Hill Creek, 8653 W. 95th St. • Lombard, 23 N. Main St. • Oak Lawn, 9801 S. Cicero Ave. • 10350 S. Pulaski Rd. • Orland Park, 15014 S. LaGrange Rd. • Palos Heights, 6410 W. 127th St. • Willowbrook, 715 Plainfield Rd.

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

FOR RENT

Išnuomojami butai, 3316 W. 67 St.: 3 kamb. 1 mieg. \$395.00 ; 4 kamb., 1 mieg. \$420.00. Butai naujai išremontuoti, apšildomi, su kilimais; virimo plytos, šaldytuvai, skalbykla. Kreiptis nuo 9 v.r. iki 7 v.v., tel. 708-985-3261.

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienam arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 mėn. + „security dep.“ Kreiptis [Alma] nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

E L E K T R O S .
[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAURAS AUTO IMPORT-EXPORT
Padedame pirkti automobilius „dealer“ varžytinėse. Siunčiame automobilius į Europą, pradedant nuo \$500; taip pat jų detales. Tel. 908-965-0805.

WEALTH I & I
VIDMANTAS
GARLAUSKAS

Ieškote prieinamo gyvybės ar/ir sveikatos draudimo?
tel.: 312-778-1305
Insurance provided by selected insurance companies

D & R HAULING
Pigiausiomis kainomis išvalome ir iškraustome namus bei garažus, išvežame metalo laužą. Įkainojimas nemokamas. Skambinkite: 312-254-7298. Kalbame angliškai ir lietuviškai.

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**

**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuteriur FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Kaune, Šilainių raj. parduodamas apstatytas, 4 kamb. butas su visais patogumais, liuksusiniai įrengtas, antrame aukšte. Bendra kvadratura 85 m². Yra tel. ir 2 dideli įstiklinti balkonai. Teirautis pas Vitą: (New York) 212-473-8007.

HELP WANTED

HELP WANTED
Receptionist for dental office located in Chicago, Tue. & Fri. Must speak English. Tel. 312-476-2112.

SIŪLOME DARBUS!

Gail. seserų padėjėjoms, kompanijonėms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti. Kreiptis:

**All Care
Employment Agency**
Tel. 312-736-7900

FOR SALE

Parduodami importuoti ir amer. gamybos **AUTOMOBILIAI** prieinama kaina. Kreiptis į Raimundą tel. 708-960-2100, Continental Acura, 2110 Ogden Ave, Lisle, IL

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė — \$32

8 svarų statinaitė — \$18

Skambinkite: 708-532-5951

Pristatome UPS

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

LIETUVIŲ FONDAS, II d. Ant. Juodvalkis. 585 psl.	\$25.00
KUR LIETUVIAI VERKĖ IR DAINAVO, kelionių įspūdžiai. Juozas Kaributas. 116 psl. ...	\$3.00
KAZYS BIZAUSKAS, monografija. Pranas Zundė. 323 psl.	\$12.00
TAUTOS SUKILIMAS 1941. Pli. Narutis. 404 psl.	\$17.00
UOLĖTAS KELIAS į TOBULYBĘ, apysaka. Dr. P. Jokubka. 325 psl.	\$5.00
MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISĖJA. Sibirian tremtinio atsiminimai. Pov. Šilas. 319 psl.	\$8.00
DĖDĖS SAMO ŽEMĖ. Pažintis su Amerika. Vincas Šalčiūnas. 335 psl.	\$13.50
HELL IN ICE, Sibirian tremties dienoraštis. Onutė Garbštienė. 255 psl.	\$13.00
A RADIANCE IN THE GULAG, Sibirian tremtinės atsiminimai. Nijolė Sadūnaitė. 148 psl. ...	\$5.95
RAŠTAI, II. Jonas Aistis. 454 psl.	\$15.00
GYVENIMO VINGIUOS, atsiminimai. Ver. Maminskaitė-Kulbokienė. 504 psl.	\$8.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.87% nuo knygos kainos, tačiau visi, tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai, dar prideda \$2.75 už kiekvieną knygą supakavimo ir pašto išlaidų apmokėjimui.

XII AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI PRAĖJUS

Amerikos Lietuvių Taryba (ALTas) kas penkeri metai šaukia Amerikos lietuvių kongresą. Dvylikasis Amerikos lietuvių kongresas įvyko š.m. spalio 29-30 d. Balzeko L. K. muziejaus patalpose, Čikagoje. Išvakarėse, t.y. spalio 28 d., penktadienį, 7 val. vakare, įvyko atstovų priėmimo pobūvis, kurį surengė ALTo Čikagos skyrius. Renginyje buvo geras, dalyvavo apie 60 asmenų.

Šeštadienį, spalio 29 d., nuo 9 iki 10 val. r. tęsėsi registracija, kuriai vadovavo Petras Buchas ir Karilė Vaitkutė. 10 val. ryte kongreso rengimo pirmininkė Matilda Marcinkienė, pasveikinusi visus dalyvius, pakvietė ALTo centro valdybos pirmininką Grožvydą Lazauską atidaryti kongresą. Amerikos ir Lietuvos himnus giedojo Mary Kinčius. Invokaciją ir mirusių narių pagerbimą atliko prel. K. Vasiliasukas iš Lietuvos. Į darbą prezidentą pakvietė A. Shukį, A. Pautienį ir C. Oksą, į sekretoriatą — S. Dubauską ir J. Sidlauską. Į rezoliucijų komisiją: K. Burbą, Petrą Jokubką, Zuzaną Juškevičienę, Antaną Mažeiką ir Joną Valaitį.

Prie spaudos stalo dalyvavo tik Z. Juškevičienė ir A. Repšienė. Pirmininkavimą perėmus A. Shukius, buvo sveikinimai žodžiu. Kalbėjo dr. K. Bobelis, LR Seimo užsienio reikalų komisijos pirmininkas, ir ALTo garbės pirmininkas. Ta pačia proga perskaitė ir prez. A. Brazauskos sveikinimą. Sveikino Linas Linkevičius LR Krašto apsaugos ministras. Jis padarė ir pranešimą. Sveikino Lietuvos ambasadorius Vašingtone dr. A. Eidintas, Oskaras Jusys, ambasadorius prie Jungtinių Tautų, Lietuvos gen. garbės kons. Vaclovas Kleiza, Elena Devenienė-Grigaitienė — ilgametė ALTo narė, prel. K. Vasiliasukas, Politinių kalinių vardu inž. Pilypas Narutis, Algis Regis Mažosios Lietuvos Rezistencijos vardu, jis pateikė laiško nuorašą, siųstą prez. A. Brazauskui; socialdemokratų vardu dr. Jonas Valaitis. Išsamų žodį tarė Edward Derwiniski, kurį pristatė Casimir Oksas. Liet. Tautinės sąjungos vardu žodį tarė dr. Leonas Kriaučiūnas, Atgimimo sąjūdžio vardu — V. Jokubaitis, L.S.S. išeivijoje s-gos vardu — Mykolas Abarius, SLA vardu — dr. Vytautas Dargis, Mažosios Lietuvos fondo atstovas įteikė 1,000 dol.; Racine ALTo sk. vardu Juozas Geštaitis ir įteikė 925 dol.; LKVS Ramovė s-gos vardu Ed. Vengianskas, Vyčių Centro valdybos vardu — Evelina Oželienė su 100 dol. auka, Petras Buchas Tautinių namų vardu ir su 2,000 dol. auka. Raštu sveikino: vysk. P. Baltakis, prof. Vytautas Landsbergis, LKD s-gos vardu Vl. Šoliūnas, Antanas Vaivada, Valdemaras Šadauskas — iš Lietuvos, Vydūno fondas su auka ir kiti.

Pranešimus padarė ALTo pirm. Gr. Lazauskas, o papildė dr. Jonas Genys, ALTo atstovas Vašingtone, ta pačia proga kalbėjo apie JBANC veiklą. Išsamų pranešimą padarė dr. Kazys Bobelis, kuris daugiau sustodamas prie didesnių valstybių investavimo Lietuvoje ir Rusijos kariuomenės tranzito per Lietuvą. Po to jis buvo pagerbtas, užrašant juosta.

Po pietų pertraukos vyko simpoziumas tema: „Veiklos gairės, vieningai dirbant kartu su tauta Lietuvos gerovei. Ta tema simpoziume buvo pateikti trys referatai: dr. Jono Valaičio „Veiklos gairės“, dr. Kazio Sidlauskos — „ALTo reikalingumas dabartinėse sąlygose“ ir inž. Eugenijaus Bartkaus „Aktualiausias ALTo ir Lietuvos klausimai“. Dr. K. Sidlauskui

ir inž. E. Bartkui nedalyvaujant, jų referatus perskaitė S. Dubauskas ir P. Buchas. Po to dar kalbėjo dr. K. Bobelis, išklausius referatus ir kalbą, vyko kongreso dalyvių pasisakymai bei diskusijos, kurios buvo labai naudingos ir reikalingos. Po diskusijų šios dienos sesija buvo baigta.

Vakare 7 val. įvyko banketas Balzeko muziejaus „Gintaro“ salėje. Meninę programą atliko Lijana Kopūstaitė ir Gintė Čepinskaitė — abi iš Lietuvos. Ta pačia proga ALTo centro valdybos finansų sekretorius Petras Buchas atliko laimėjimų paskirstymą.

Sekmadienį, spalio 30 d., 10 val. r., buvo pakeltos JAV ir Lietuvos vėliavos Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios aikštėje. Vadovavo V.D. Šaulių rinktinės vadovai A. Paukštė ir J. Gurevičius, dalyvaujant gen. T. Daukanto ir Klaipėdos jūrų šauliams bei šaulėms ir „Ramovės“ Čikagos skyriaus ramovėnams. 10:30 val. ryto visų trijų šaulių kuopų nariai ir ramovėnai su vėliavomis žygiavo į bažnyčią. Šv. Mišias aukėjo kun. Vito Mikolaitis. Pamaldų metu giedojo parapijos choras, muziko Antano Lino vadovaujamas. Gėles prie altoriaus ir po pamaldų nešė ir padėjo Lorana ir Lisa Von Braun, tautiniais drabužiais pasipuošusios. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Žuvusiųjų pagerbimui padėtos gėlės prie kryžiaus, šauliams einant garbės sargyba. Trumpą žodį tarė M. Marcinkienė; Mišių auką nešė Vida Šakevičiūtė ir Antanina Repšienė.

Po pamaldų ALTo kongreso ir suvažiavimo dalyviai rinkosi atgal į Balzeko L.K. muziejaus patalpas, kur toliau vyko suvažiavimas, susidėjęs iš atidarymo, mandatų k-jos pranešimo, pereinamojo suvažiavimo protokolo priėmimo, ALTo valdybos pranešimo, ALTo skyrių pranešimų žodžiu ir raštu, pasisakymų dėl pranešimų ir jų priėmimo, klausimų ir sumanymų. Paskutinis punktą — rezoliucijų priėmimas. Jas perskaitė K. Burba. Rezoliucijos bus paskelbtos spaudoje. Po suvažiavimo, kuris tęsėsi iki 5 val. p.p., įvyko uždarymas.

ALTo valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie šio kongreso pasisekimo ir taip pat dalyvavusiems kongrese, suvažiavime, vėliavų pakėlime, pamaldose bei bankete. Ypatinga padėka moterims ir merginoms, ruošusioms svečių priėmimo pobūvį ir kavutę per abi dienas: Bronė Černienė, Eva Paulauskienė, F. Braunienė, Gr. Giedraitytė, J. Jasiūnienė, Mary Kinčius, M. Marcinkienė (k-to pirmininkė), E. Oželienė, A. Pankienė, Teresė Vaitkus, V. Šakevičiūtė ir A. Repšienė (ALTo sk. pirmininkė). Padėka Baltic Bakery savininkams, p. Ankų šeimai už paaugotus produktus, Racine kepyklai už saldumynus. Nuoširdi padėka visiems dalyviams, spaudai, ypač „Draugui“ ir radijo valandėlėms. Amerikos Lietuvių kongresas ir suvažiavimas laikomas pavykusiu.

Ant. Repšienė

UTENOS GARBĖS PILIETIS

Utenos garbės piliečio vardas suteiktas jėzuitų kunigui prof. Antanui Liūimui. Jis mokėsi Kauno Kunigų seminarijoje, Vytauto Didžiojo universitete, o teologiją studijavo Prancūzijoje. Nuo 1951 m. dėsto Romos Grgališkajame universitete. Jo iniciatyva buvo Romoje įsteigta LKMA, kuriai jis vadovavo 30 metų. (V.R.)

Utenos garbės piliečio vardas suteiktas jėzuitų kunigui prof. Antanui Liūimui. Jis mokėsi Kauno Kunigų seminarijoje, Vytauto Didžiojo universitete, o teologiją studijavo Prancūzijoje. Nuo 1951 m. dėsto Romos Grgališkajame universitete. Jo iniciatyva buvo Romoje įsteigta LKMA, kuriai jis vadovavo 30 metų. (V.R.)

Vakaro BALFo labdarai programą atlikusios (iš kairės): akompaniatorė Alice Mikolajewski, Dalila Mackialienė ir Nerija Kasparienė. Renginyje vyko spalio 16 d. Lietuvos ambasadoje Vašingtone.

Nuotr. Elvyros Vodopalienės

IŠ ARTI IR TOLI

A.A. FELICIJA KAROSIENĖ

Š.m. spalio 8 d. Bostone mirė a.a. Felicija Karosienė, žinomo visuomenininko Gintaro Karoso motina. Gintaras Karosas šio liūdno įvykio metu lankėsi Lietuvoje. Viešnagė teko nutraukti ir skubėti namo į motinos laidotuves, kurios įvyko spalio 14 d.

PASKIRTOS PREMIJOS

Prelato Juozo Prunskio premijai skirti komisija susirinko 1994 m. spalio 8 d. Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolyne, Putnam, Connecticut. Jau ketvirti metai, kai, seselės Bernadotės Matukaitės vadovaujama, juri komisija skiria šią premiją. Ji skiriama tam darbiui, kuris labiausiai padėtų Kristaus idealus puoselėti.

Šių metų premijos suma — 5,000 dol. Iš įvairių pasaulio kraštų, įskaičiuojant Lietuvą, Kanadą ir Jungtines Amerikos Valstijas, buvo atsiųsta 23 darbai. Tokia buvo darbų sudėtis: šeši vertimai, penki rašiniai, keturi veiklos projektai, trys knygų rankraščiai, du poezijos rinkiniai, vienas knygos projektas, vienas laikraštėlis, viena malda.

Komisija taip įvertino atsiųstus darbus:

3,000 dol. skirti knygai „Žvilgsnis nuo Sinajaus kalno“ paremti. Atidarius voką paaiškėjo, kad šios knygos autorius yra kunigas Kazimieras Juozas Ambrasas, SJ, iš Vilniaus. Tai veikalas, kuriame kiekvienas žodis įsminga ir širdi. Jame konkrečiai aprašomi reikšmingiausi krikščionybės istorijos įvykiai.

2,000 dol. skirti vertimui „Gyvenkime su Kristumi“ paremti. Originalas parašytas Hans Brinkman. Atidarius voką paaiškėjo, kad vertėja yra Sigita Švitrienė iš Kauno. Tai rinktinės mintys, kurios gali daugeliui padėti atrasti Kristų kasdienybėje.

Šiais metais komisiją sudarė seselė Bernadeta, kunigas Krasauskas, Liūda Žiaugrienė, Eligijus Sužiedėlis ir Mirga Girniuvienė.

Mirga Girniuvienė

Brangiai Mamytei ir Močiutei

A.†A. RACHELEI MEMENIENEI

mirus, liūdesyje pasilikusias dukras — GRAŽINĄ ir MILDĄ, jų šeimas bei visus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame.

Jonas ir Elenutė Narbutai
Juozas Petrikas
Margarita Petrikaitė

BALFO KONCERTAS LIETUVOS AMBASADOJ

Š.m. spalio 16-tąją Lietuvos ambasadoje Vašingtone susirinkę BALFo labdaros organizacijos nariai ir rėmėjai liko sužavėti čia įvykusia Dainos ir dailiojo žodžio popiete. Lyg puikiai išausta lietuviška juosta, dailiai pynėsi skambi daina su žaismingais eilėraščių posmais.

Vašingtonietė solistė Nerija Kasparienė dainavo lietuvių klasikų: J. Tallat-Kelpšos, A. Vanagaičio, J. Gruodžio ir kitų autorių dainas. Buvo tikras malonumas klausytis šios puikios atlikėjos nepaprastai skambaus balso. Solistei gražiai akompanavo lenkų kilmės pianistė Alice Mikolajewski.

Viešnia iš Floridos, aktorė Dalila Mackialienė, subtiliai skaitė lietuvių poetų eiles. Ji kaip burtininkė pakvietė žiūrovus kartą klajoti po slaptingus poezijos pasaulius. Tarpais rodė, kad kalba ne žodžiai, bet pati siela. Poetų J. Aisčio, A. Vaičiuliaičio, Maironio, O. Milašiaus ir kitų posmai užliejo lyg šiltą, svajingą bangą.

Trims puikioms menininkėms žiūrovai atsidėjo gausiais plojimais. Vėliau BALFo nariai pakvietė visus prie vaisių stalo.

Šio renginio metu geradarių dosniai paaugotai pinigai bus perduoti mūsų broliams ir sesėms, patekusiems į vargą Lietuvoje.

Loreta Leimonienė

• Italijoje esančiai Milano mieste La Scalas operai, kuri vis laikoma garsiausia visame pasaulyje, šiemet jau 216 metų, kai ji pradėjo savo egzistenciją.

DRAUGAS, trečiadienis, 1994 m. lapkričio mėn. 23 d.

Su skausmu pranešame, kad iškeliavo į Amžinybę

A.†A.

Agr. RACHELĖ MEMENIENĖ ŠADEIKAITĖ

Gyveno Čikagoje, anksčiau Detroito.

Mirė 1994 m. lapkričio 20 d. 7:15 val. vakaro, sulaukusi senatvės.

Gimė Lietuvoje, Rokiškio apskrityje, Pagrundių kaime. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: dukrė Gražina Vitienė, žentas Jonas, anūakai Alida ir Robertas su žmona Gaile, dukrė Milda Aguilar, žentas Jordi ir anūkė Irena. Lietuvoje liko sesuo, Sibiro tremtinė, Adelė Gudonienė, seserų ir brolių vaikai ir giminės bei artimieji Amerikoje.

Priklausė Lietuvių Bendruomenei, Lietuvių Agronomų sąjungai, Ateitininkams ir BALF'ui. Mokytojavo Detroito ir Čikagos liutuanistinėse mokyklose.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, lapkričio 24 d. nuo 2:00 v. p.p. iki 9:00 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71st St., Chicagoje.

Laidotuvės įvyks penktadienį, lapkričio 25 d. Iš laidojimo namų 9:00 val. ryto bus atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią Marquette Parke, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gelių prašoma aukoti Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių sąjungai.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Liūdinti šeima ir artimieji.

A.†A.

BALYS DUNDULIS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1994 m. lapkričio 20 d., 9:45 val. ryto, sulaukęs 83 metų.

Gimė Lietuvoje, Utenos apskrityje, Debeikių valsčiu, Čekonių km. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: brolis Stasys su žmona Ona ir jų vaikai — Aurimas ir Linas su šeimomis; Lietuvoje mirusio brolio žmona, Ona bei jos vaikai Arvydas ir Lidija su šeimomis.

Velionis buvo šių laikraščių bendradarbis: „Naujienu“, „Sandaros“, „Sejos“ ir „Lietuvių balso“.

Priklausė valstiečiams-liaudininkams, varpininkams, Tautos Fondui, Reg. Bendruomenei, Lietuvių žurnalistų sąjungai, prez. K. Griniui paminklo statymo komitetui.

Velionis pašarvotas lapkričio 24 d., ketvirtadienį, lapkričio 25 d., penktadienį nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Atsisveikinimas penktadienį 7 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, lapkričio 26 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę brolis su šeima ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

Dr. Kazio Griniaus Fondo ilgamečiui darbuotojui, bendražygiui varpininkui, žurnalistui

A.†A.

BALIUI DUNDULIUI

mirus, reiškiamo nuoširdžiai užuojautą jo BROLIUI ir kitiems artimiesiems.

Dr. Kazio Griniaus Fondas

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lviv, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.

Prenumeruokite BRIDGES

JAV Lietuvių Bendruomenės žurnalas anglų kalba leidžiamas 10 kartų per metus:

Prenumerata — \$18.00 - JAV, \$32.00 - Užsienyje
Puiki dovana giminėms, draugams, ypač anūkams!
Čekius rašyti ir siųsti: BRIDGES

2715 E. Allegheny Ave.
Philadelphia, PA 19134

BRIDGES siųsti:

vardas/pavardė _____
adresas _____
miestas _____ valstija _____ zip _____

BRIDGES

2719 West 71st Street, Chicago, IL 60629
atlanta
IMPORT-EXPORT Inc.
(312)434-2121 800-775-SEND

- SIUNTINIAI LAIVU
- AIR CARGO
- PINIGŲ PERSIUNTIMAS
- MAISTO KOMPLEKTAI
- VIZŲ PRATĖSIMAS
- SANDĖLIAVIMAS

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Jaunas ir gabus advokatas Vytenis Lietuvninkas, kuris neseniai savo įstaigą perkėlė netoli „Draugo“ pastato, 4536 W. 63rd St., tel. 312-284-0100, žada visiems sudaryti testamentą nemokamai, jeigu tame testamente Draugo fondui bus įrašytas bent 1,000 dol. palikimas. Kviečiame įamžinti savo atminimą prasmingu būdu ir pasinaudoti šia adv. Lietuvninko paslauga.

Padėkos dienos savaitgalį Čikagoje, Jaunimo centre, rengiamas IX Teatro festivalis. Šeštadienį, lapkričio 26 d., vaidins Kanados lietuvių teatro vienetas: 2 val. popiet — Hamiltono „Aukuras“ atliks drama „Bernardos Albos namai“, o tos pat dienos 7:30 val. vak. Toronto „Aitvaras“ atliks komediją „Paskutinis iš Varlynės“.

Tilžės Akto paskelbimo 76-ji sukaktis bus iškilmingai minima šį sekmadienį, lapkričio 27 d., 2 val. p.p., Šaulių namų salėje, Čikagoje. Minėjimą ruošia ir praveda Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis. Programoje — iškilmingoji dalis ir Vydūno fondo v-bos pirm. Vytauto Mikūno paskaita. Meninėje dalyje — Lidijos Ringienės vadovaujamų Lietuvos Vėjų jaunųjų šokėjų atliekami tautiniai šokiai ir progai pritaikyta poezija. Himnų giedojimui vadovaus sol. Aldona Buntinaitė. Organizacijų atstovai, dalyvaujantys su vėliavomis, prašomi turėti vėliavoms stovus. Vėliavų įnešimui vadovaus Vytauto Didž. Šaulių rinktinės vėliavų tarnyba. Visuomenė kviečiama dalyvauti, pagerbti Maž. Lietuvos veikėjus ir kultūrininkus, siekusių teisėtą krašto išjūgimą, į nepriklausomos Lietuvos valstybę ir paremti pastangas vykdyti jų testamentą įpareigojimą.

Čikagos Lietuvių teatras „Vaidilutė“ šiemet švenčia savo gyvavimo dešimtmetį. Šios sukakties proga publikai pateiks A. Čechovo dviejų dalių komediją: „Negeras darbas“ ir „Gera pabaiga“. Režisuoja iš Lietuvos atvykęs teatralas Juozas Ivanauskas. Šia premjera bus atidarytas IX Amerikos ir Kanados lietuvių dramos festivalis lapkričio 25 d., 7:30 val. vak., Jaunimo centre. „Vaidilutės“ kolektyvas per ilgoką savo gyvavimo laikotarpį yra suvaidinęs nemažai premjerų, tačiau ši žada būti viena įdomesniųjų.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

• ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

Dr. Dalia (Garūnaitė) ir dr. Linas Sadauskai š.m. lapkričio 11 d. susilaukė dukrėlės Noros Marijos. Sesytė džiaugiasi broliukais — Viktoras ir Aleksas bei močiutė Bronė Sadauskienė ir tėvukai — dr. Ona ir dr. Albinas Garūnai.

Devintame Teatro festivalyje, kuris rengiamas šį savaitgalį Čikagoje, Jaunimo centre, bus dvi pasaulinės premjeros. Penktadienį, 7:30 v.v. Čikagos „Vaidilutės“ teatras atliks Anton Čechov dvi vienaveiksmes komedijas „Negeras darbas“ ir „Gera pabaiga“. Scenarijaus autorius ir režisierius: Juozas Ivanauskas. Sekmdienį, 2 val. p.p., Los Angeles dramos sambūris atliks Edvardo Ulduko 2 veiksmy, šešių paveikslų žemaičių kovų sakmę „Klajojanti pėda“.

ISLYDĖSIME PREL. KAZIMIERĄ VASILIAUSKĄ

Jau kuris laikas „Draugo“ dienraštyje skaitome apie Vilniaus arkikatedros klebono ir Vilniaus kunigų seminarijos rektoriaus, prelado K. Vasiliausko vizitą JAV. Į šį kraštą atvykęs rugsėjo 20 d., jis dar tebelanko įvairias lietuvių kolonijas.

Šiuo metu svečias iš Vilniaus lankosi saulėje Kalifornijoje, o iš ten per New Yorką lapkričio 10 d. pajudės Floridos link. Ten pabuvojęs įvairiuose lietuviškuose telkiniuose iki lapkričio 26 d., sugrįš į Bostoną. Bostone prieš du mėnesius — įvyko prel. K. Vasiliausko sutiktuvis ir pagerbimas, o lapkričio 27 d. 1:30 val. Gintaro Karoso vadovaujamoje „Lietuviškoje sodyboje“ įvyks jo išleistuvės į Lietuvą. Čia bus rodomi filmai iš prelado kelionės po Ameriką ir apie jo tremtį Sibire.

Prel. K. Vasiliauskas sako, kad jam buvo įdomūs visi susitikimai su tautiečiais, kurių jis niekada nepamirš; jį jaudino dideli lietuvių būriai atėję ir pamaldas ir susitikimus Čikagoje. Tačiau labiausia įsiminė vizitas po senas lietuvių kolonijas Pensilvanijoje, buvusiuose anglių kasyklų rajonuose. Mahanoy City jis aplankė tas vietas, kur jo dėdė ir teta (iš motinos pusės) gyveno ir iš kur ateidavo finansinė parama jam pačiam, tuo metu siekusiams mokslo. Kaip jis sako, be šios talkos jis su savo tėvais vargu ar būtų galėję išsiversti. Čia jis surado ir pluoštelį artimųjų nuotraukų, kurias, kaip relikviją, vežasi atgal į Vilnių. Į namus jis vežasi ir Amerikoje patirtus gerus išpūdžius susitikimuose su tautiečiais.

E. Šulaitis

x MAISTO SIUNTINIAI ŠVENTĖMS per Transpak. Visi produktai užsienietiški. Nuo \$29 iki \$98. Du patys populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. **Pinigai** perdami doleriais papigintomis kainomis. Talpintuvai siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams — **AIR CARGO. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x LEMONTE, PL centre, TRANSPAK įstaiga veikia kiekvieną savaitę: penkt. 3 v. p.p. - 7 v.v., šešt. 10 v.r. - 3 v. p.p., sekmd. 8:30 v.r. - 2 v. p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-436-7772.

(sk)

Čikagos ramovėnų ir šaulių rengiama Lietuvoje leidžiamai karinės ir tautinės minties spaudai paremti kavutė-popietė bus gruodžio 4 d., sekmadienį, 2 val. p.p., Šaulių namuose. LKVS-gos RAMOVĖ C.V-bos pirmininko E. Vengiansko žodis, meninė programos dalį atliks A. Barniškis. Kavutės metu bus ir laimėjimai, kuriems dovanas reikia siųsti ar atnešti į Šaulių namus. Visuomenė kviečiama dalyvauti kavutėje ir paremti karinę Lietuvos spaudą.

IX Teatro festivalis rengiamas lapkričio 25-27 d. Pradedant šio penktadienio anksčiau vakaru ir baigiant sekmadienio naktimi, bus saugojami prie Jaunimo centro pastatyti automobiliai.

RAGINA PRANEŠTI POLICIJAI

Čikagos policija prašo paskelbti, kuriais atvejais skambintojai, norėdami pranešti nusikaltimą, turi vartoti 911 numerį.

1. Kai nusikaltimas tebevyksta; pvz., kas laužiasi į garažą, į automobilį, į namą, matome užpuolimą gatvėje;
2. kai nusikaltimas įvyko visai neseniai, o nusikaltėlis galbūt dar nespėjo toli pabėgti arba tebėra apylinkėje; pvz., atėmė pinigine, rankinuką, sudaužė mašiną, parvertė ir sužeidė žmogų, apiplėšė namus ir pan.;
3. jeigu apylinkėje pastebime įtartinų veiksmų ar asmenų.

Policija primena, kad, skambinant 911 numeriu, **nebūtina pasakyti savo pavardę**, jeigu skambintojas to nenori ar bijo.

Kai nėra labai skubus reikalas, pvz., žinoma, kad nusikaltimas buvo, bet neturima daugiau informacijų, reikia skambinti policijai 746-6000 numeriu. Pvz.: esate apvogti, bet vagis pabėgo; kas nors pavogta iš garažo, mašinos, nuo kiemo, išmuštas langas, išsteplotos sienos, užkabinėjimai gatvėje ar telefonu, apstumdymas gatvėje ir pan.

Daugelis mano, kad neverta skambinti, nes nusikaltimas nedidelis, o piktadarių jau nėra, tačiau tai klaidingas galvojimas. Reikia pranešti ir mažus nusikaltimus, kitaip policija galvoja, kad toje apylinkėje viskas gerai, į kurią problemų nėra ir atšaukia patruliuojančius policininkus.

Skambinti reikia ne tik patiemis nukentėjusiems, bet paprašyti, kad kaimynai paskambintų. Juo daugiau žmonių pasiskundžia, tuo greičiau policija reaguoja. Tylėjimas ar nedrįsimas paskambinti policijai tik padeda kriminaliniam elementui veikti ir klestėti.

x Claudia ir Danny Crawford atsiuntė „Saulutei“ \$240 metams paremti našlaitę Skuodo rajone. Jos tėveliai žuvo autoavarijoje. Mergytė ir jos broliuką augina jų seneliai. Labai aciū „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

(sk)

x JAV LB East St. Louis apylinkė, kuriai ilgus metus pirmininkauja Zigmąs Grybinas, atsiuntė \$150 ir globoja viena našlaitį Lietuvoje. Našlaičio vardu „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas dėkoja.

(sk)

x PLAYHOUSE klubas bus atidarytas šį trečiadienį, ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį. Kviečiame visus!

(sk)

x Dr. Povilaitis ieško dantis-to-es, kuris perimtų jo praktiką. Suinteresuoti prašom skambinti: 708-257-7352 po 8 v.v.

(sk)

Redaguoja J. Plučas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

— Lietuvos kariai gina Lietuvos laisvę, namus ir šeimas.
Piešė Natalija Mackevičiūtė

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

1918 m. paskelbus Lietuvą nepriklausoma valstybe, reikėjo ją apginti nuo priešo. Pirmiausia gynė Lietuvą savanoriai kariai, kurie vėliau sudarė tikrą Lietuvos kariuomenę. Bolševikų okupacijos metu, lietuviai kariai nuėjo į miškus ir sudarė partizanų dalinius. Jie ilgai priešinosi rusams, todėl rusai nedrįso veržtis į Lietuvą, bijodami partizanų. Palyginus su estais ir latviais, Lietuvoje yra mažiausias rusų skaičius deka mūsų karių — partizanų. Mažai tų karių — partizanų išliko gyvų. Dauguma žuvo, kad lietuviams būtų lengviau nešti okupacijos našą ir atkurti savo nepriklausomybę.

Lietuviai gerbė ir mylėjo savo karius. Ta pagarba ir meilė tebesitęsia iki šios dienos. Visame pasaulyje, kur tik gyvena lietuviai, neužmiršta lapkričio 23 dienos ir iškilmingai ją pamini. Surengia pamaldas už žuvusius karius ir pagerbia gyvuosius. Kiekvienas mūsų geriausiai pagerbsime mirusius karius, pasiūlydami už juos, kad jie būdami Dievo karalystėje, prašytų Dievą Lietuvai globos. Tokios globos šiandieninė Lietuva yra labai reikalinga, nes komunistų pasėta bloga sėkla dar auga ir klesti. Pavoju gresia iš savų ir svetimų. Vienoje psalmėje yra parašyta: „Jei Dievas nesaugo miesto, veltui būti sargas...“ Malda ir darbas atneš Lietuvai gerovę.

Redaktorius

KĄ MAČIAU KELIONĖJE APLINK PASAULĮ

Apie Argentiną aš anksčiau žinojau, nes ten gyvena futbolininkas Maradona. Visi valgo asadą, šoka tango, geria matę. Matė — tai tokia žolelių arbata, kurios puoduką visi nešiojasi su savimi ir geria per vamzdelį visur ir visada. Pati sostinė Buenos Aires, labai gražus ir tvarkingas miestas, daug įvairių paminklų. Aplankėme dvi lietuvių šeimas.

Iš Buenos Aires išplaukė į Urugvajaus sostinę Montevideo. Iš čia — į Punta del Estę, kur matėme keliolika jachtų, kurios dalyvauja lenktynėse aplink pasaulį. Taip pat sutikome ir

garsųj Amerikos buriotoją Denis Connor. Tuo metu ten siautė didelė audra, bet laimei, mes tuo metu stovėjome uoste. Iš čia išplaukėme skersai Atlanto vandenyno į Keiptauną (Capetown).

Tadas Miniotas

PASIJUOKIME

Onutė išgirdo už sienos pas kaimynus mušant laikrodį.
— Kas čia? — klausia mamos.
— Laikrodis muša.
— O ką jis muša? — klausia Onutė.

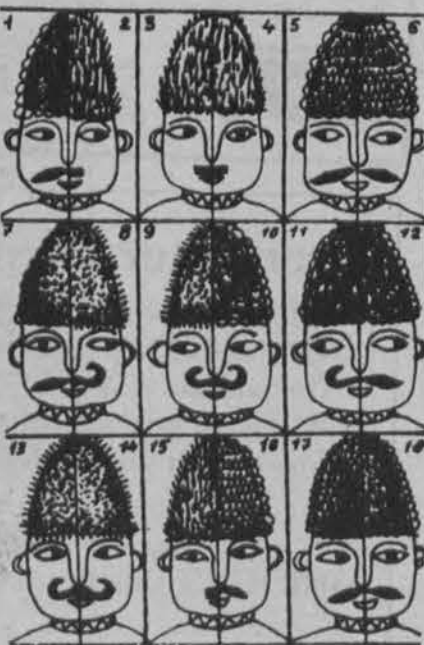
GALVOSŪKIS NR. 36

Pasiskaitę literatūros atsakykite į šiuos klausimus: 1. Kas yra rentgenas ar X-ray? 2. Kas juos ir kada išrado? 3. Kuriam tikslui jie yra naudojami? 4. Ar jie naudingi, ar pavojingi žmogui? 5. Ar daromos rentgeno nuotraukos? Ar esate tokių nuotraukų matę? Kuo jos skiriasi nuo paprastų nuotraukų?

Paaškininkite be mokslinių formulų, paprastai. Už teisingus ir platesnius paaškinimus gausite 10 taškų, o už trumpus — tik 5 taškus.

GALVOSŪKIS NR. 37

(Žiūrėkite piešinėlius)

Matote kiekvieną veidą viena tiesia linija padalyta į dvi dalis. Kaip reikia sudėlioti tas veido puses, kad gautumėte teisingą vaizdą? Pamėginkite!

Už atliktą darbą 5 taškai

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

[Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyrius

AKROBATAI

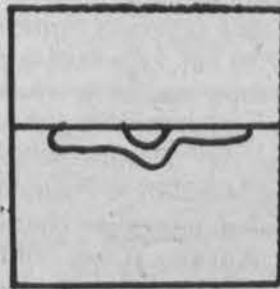
Kaip mes puikiai atsistojom: Žemyn rankom, aukštyn kojom! Tabaluoja mūsų batai. Mes kaip cirko akrobatai.

Ar jūs matote, beždžionės, Kaip ant rankų vaikšto žmonės? Tabaluoja mūsų batai. Argi mes ne akrobatai?

Leonardas Žitkevičius

GALVOSŪKIS NR. 38

(Žiūrėkite piešinėlį)

Mokyklos salėje buvo suarušta modernaus meno paroda. Mokiniai turėjo progą ją pamatyti. Petras ilgiau sustojo ties šiuo piešiniu ir mėgino įspėti ką jis reiškia. Padėjo spėti ir jo draugai, tačiau nė vienas nepasisekė pasakyti tikros piešinio reikšmės. Tik pažiūrėjus į meno parodos katalogą, paaškininkite ir jūs atspėti, ką šis piešinys reiškia. Jei teisingai atspėsite, gausite 10 taškų. Už bet kokią spėjimą — tik 5 taškai.

GALVOSŪKIS NR. 39

(Žiūrėkite piešinėlį)

Šiame daržovių ir vaisių inde yra pasislėpusi skaitlinė. Suraskite ją ir parašykite skaitlinės pavadinimą.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 40

Pasiskaitę literatūros, atsakykite į šiuos klausimus: 1. Kas ir kada Lenkijos valstybės sostinė iš Krokuvos perkėlė į Varšuvą? 2. Kaip sostinė, kuri senesnė: Vilnius ar Varšuva? 3. Prieš kiek metų lietuvaite Barbora Radvilaitė tapo Lenkijos vainikuota karaliene? 4. Kuris Lietuvos valdovas pakvietė žydus į Lietuvą? 5. Kuriam kontinentui — žemyne yra Izraelio valstybė?

Už teisingus ir pilnus paaškinimus gausite 10 taškų, už trumpus ir apytikrius — tik 5 taškus.

Atsiuntė

Kun. dr. E. Gerulis

GALVOSŪKIO NR. 16 ATSAKYMAS

Pagrindinė priežastis, kodėl mergaitė, atlikusi visus reikalingus formalumus, negalėjo susijungti su norimais namais, yra

ta, kad pakabino savo maišiuką ant telefono ragelio kablo ir išjungė telefoną.

GALVOSŪKIO NR. 18 ATSAKYMAS

Ne iš visų dar gavau atsakymus, bet dauguma žadėjo taip elgtis, kaip Balys. Iš savo patyrimo patariau, nesėsti į nepažįstamo žmogaus mašiną, nes yra gerų ir blogų žmonių. Sėsdamas nežinau, ar jis geras, ar blogas. Daug jaunų žmonių pakelė iškėlė rankas mėgina sustabdyti vairuotojus, kad juos pavėžintų. Vieniems pasiseka, kiti būna nužudyti ar nuskriausti. Tad geriau nerizikuoti.

GALVOSŪKIO NR. 19 ATSAKYMAS

Tie du vyrai iš didesnės statinės visą alų supylė į didį indą. Tada iš mažesnės statinės alų supylė į didesniąją statinę — 3 litrus. Po to, iš didžio indo vėl prisisėmė mažąją statinę pilną ir iš jos pripildė pilną didesniąją statinę. Tuo būdu mažesnėje dar liko vienas litras. Iš didesnės statinės visą alų vėl supylė į didį indą, o iš mažesnės statinės likusį vieną litrą perpylė į didesniąją statinę. Po to, iš didelio indo pripildė pilną mažąją statinę ir ją supylė į didesniąją statinę. Tuo būdu didesnėje statinėje jau buvo 4 litrai alaus, o didžiajame inde liko taip pat 4 litrai alaus. Ir taip abu vyrai alų pasidalino po lygiai.

GALVOSŪKIO NR. 20 ATSAKYMAI

1. Černobylio miestas yra pietinėje Gudijoje, netoli Ukrainos Kijevo. (Dictionary of Scientific Literacy by R.P. Brennan, p. 45, New York, 1992). 2. Volgogradas, arba buvęs Stalingradas, yra net 410 km toliau nutolęs į rytus, negu Maskva. (Britanica World Atlas, p. 43+44, Chicago, 1968). 3. Aukščiausia vakarų pasaulyje statula yra Rusijoje, Volggrade, pastatyta 1967 m. Jos pavadinimas: „Tėvynės šaukia“. Aukštis 82 m. arba 270 pėdų. Antroji vieta tenka JAV „Laisvės“ statulai, ji yra 47 metrų arba 155 pėdų aukščio. Jei „Laisvės“ statulą matuotume nuo pjedestalo apačios, tai jos aukštis būtų 92 metrai arba 305 pėdos. Brazilijos „Kristaus“ statulos aukštis 30 metrų arba 100 pėdų, o Egipto „Sfinkso“ aukštis 20 metrų arba 66 pėdos. 4. JAV „Laisvės“ statula yra iškėlus rytams šviečiantį žibintą, o Rusijos statula yra iškėlus Vakarams grėsmingą kardą. 5. Širdies atakos dažniausiai būna rytmetėje tarp 6 ir 9 valandos, o sporto rekordai dažniausiai pasiekiami vėlyvose popietėse. (Dictionary of Scientific Literacy by R.P. Brennan, p. 49, New York, 1992).